

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Katedra hudební výchovy

LENKA REICHLOVÁ

IV. ročník – prezenční studium

obor: Učitelství pro 1.stupeň ZŠ

DĚTSKÝ PĚVECKÝ SBOR JEŘABINKA

Diplomová práce

Vedoucí práce: Mgr. Marie Horáková, Ph.D.

OLOMOUC 2009

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala
samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Opavě dne 28.2. 2008

.....

Děkuji Mgr. Marii Horákové, Ph.D., za odborné vedení diplomové práce, její pomoc a cenné rady.

Také děkuji sbormistru MgA. Jaromíru Lokajovi za poskytnutí materiálových podkladů a spolupráci.

Úvod	6
 1 Opava	8
1.1 Místopis města Opavy	8
1.2 Hudební místopis města	9
1.3 Současný kulturní život na Opavsku	10
 2 Vývoj českého hudebního školství v Opavě	12
2.1 Vznik a činnost ZUŠ Václava Kálíka v Opavě	12
 3 Poslání hudby a zpěvu	15
3.1 Pěvecký sbor	15
3.2 Vztah mezi sborem a sbormistrem	17
3.3 Hlasová výchova	18
 4 Dětský pěvecký sbor Jeřabinka	22
4.1 Vznik a založení sboru	22
4.2 Průběh pěvecké zkoušky	23
4.3 Rozezpívání, hlasová a duševní hygiena	25
4.4 Repertoár	26
4.5 Veřejná vystoupení	27
4.6 Sbor a klavírní spolupráce	27
4.7 Získávání nových členů	28
 5 Aktivity a významné události dětského pěveckého sboru Jeřabinka v letech 1993 – 2008	30
5.1 Rok 1993 – 1996	30
5.2 Rok 1997 – 2000	30
5.3 Rok 2001 – 2004	31
5.4 Rok 2005 – 2008	45

6 Přípravné sbory dětského sborového studia Jeřabinka	57
6.1 První přípravný sbor Malinka	57
6.2 Druhý přípravný sbor Ostružinka	57
7 Osobnosti spjaté s činností dětského pěveckého sboru	60
7.1 Jaromír Lokaj	60
7.2 Jana Lokajová	60
8 Rozhovory	62
8.1 Rozhovor s Jaromírem Lokajem	62
8.2 Rozhovor s Janou Lokajovou	66
8.3 Rozhovor s členkou sboru	66
Závěr	70
Prameny a použitá literatura	72
Seznam příloh	74

Úvod

V diplomové práci jsem se zaměřila na činnost dětského pěveckého sboru *Jeřabinka* a zmapovala jeho vývoj od založení po současnost. Také jsem se snažila popsat strukturální změny a jeho úroveň v průběhu let.

V roce 2007 uplynulo pětadvacet let od založení sboru, který se stal nepostradatelnou součástí kulturního života města Opavy, a proto jsem se podrobněji zaměřila na tento významný rok. Ale také jsem zdokumentovala všechny ostatní aktivity a významné mezníky v životě sboru.

Sledovala jsem průběh pěveckých zkoušek, způsob rozezpívání, hlasová a intonační cvičení, nácvik nových písní či zkvalitňování písní již naučených.

Neopomenula jsem pozorovat výchovně – pedagogický přístup sbormistra i klavíristky a zúčastnila se veřejných vystoupení, zahraničních zájezdů, soustředění, příprav kompaktních disků, apod.

Mimo informací týkajících se dětského sborového studia *Jeřabinka* jsem se zmínila o městě Opavě, o ZUŠ Václava Kálíka v Opavě a o historickém vývoji hudby na Opavsku.

Práce je rozčleněna do osmi kapitol, z nichž každá má své další podkapitoly.

V **kapitole první**, s názvem Opava, je popsán místopis a hudební život města, kde působí DPS *Jeřabinka*.

Druhá kapitola se zabývá vývojem hudebního školství na Opavsku a zmínila jsem se také o Základní umělecké škole Václava Kálíka v Opavě, při které sbor působí.

Kapitola třetí je věnována teoreticky sborovému zpěvu, zásadám zpěváků a práci sbormistra.

Čtvrtá kapitola detailně popisuje celkový sborový život *Jeřabinky*, její vznik, vývoj a strukturu sboru.

Kapitola číslo pět čtenáře seznamuje s činnostmi sboru

v průběhu celého roku od počátku jeho založení až po současnost.

Základní informace o dvou přípravných sborech *Malinka* a *Ostružinka* jsou uvedeny v **kapitole šesté, pod** názvem: Přípravné sbory dětského sborového studia *Jeřabinka*.

Osobnosti spjaté s činností DPS *Jeřabinka* je název **kapitoly** předposlední, tedy **sedmé**. Je v ní shrnut život, umělecké i pedagogické působení korepetitorky Jany Lokajové a sbormistra Jaromíra Lokaje.

Poslední kapitola se věnuje rozhovorům s dirigentem, korepetitorkou a členkou sboru.

Mým hlavním zdrojem čerpání *literatury* byly čtyři kroniky dětského pěveckého sboru *Jeřabinka*, programy, novinové recenze, pohovory se sbormistrem, knihy o městě Opavě, sborník Základní umělecké školy Václava Kálíka v Opavě a v neposlední řadě také teoretické knihy hudebního pedagoga Františka Lýska.

1 Opava

1.1 Místopis města Opavy

Opavu, město ležící na stejnojmenné řece, vnímají a znají její dnešní obyvatelé i návštěvníci jako centrum českého Slezska, místo příjemné pro život, práci, odpočinek i kulturní vyžití. První zmínka o Opavě pochází z roku 1195. Od 13.století se stává město také kulturním centrem.

Charakteristický název Bílá Opava, jehož autorem je spisovatel Petr Bezruč, také dnes dobře vystihuje upravené centrum s předměstím a péče o památky. Vysoká úroveň školství a kultury, to vše svědčí o vztahu opavských obyvatel ke svému městu.

Nejznámější opavský rodák Vladimír Vašek alias Petr Bezruč, který se proslavil zejména poezií sociálního protestu, hudební skladatel Ludwig van Beethoven, spisovatel Ivan Hostiňák, hudební pedagog a sbormistr František Chutný, hudební skladatel Václav Kálik, slezský buditel i organizátor českého spolkového života, novinář a redaktor Jan Zacpal, výtvarný umělec a grafik Miloš Kačírek, operní pěvec Ivo Žídek, ochránkyně zvířat a spisovatelka Joy Adamsová a mnoho dalších významných osobností z oblasti školství, sportu, kultury, hudby či umění se neodmyslitelně vryly do podvědomí občanů. Přinesly městu pýchu, rozkvět i slávu. Na znamení díku a nezapomnění jsou podle nich pojmenovány opavské ulice a jejich busty jsou okrasou města Opavy.

Celé generace navazovaly na díla a odkazy předků, vznikaly a vyvíjely se tradice a otevíraly se nové možnosti k dalšímu vývoji.

1.2 Hudební místopis města

Nejstarší kulturní instituce ve městě navazují na tradice překračující staletí. Nezanedbatelný podíl na obrození českého lidu ve městě a jeho okolí měla především divadelní scéna. První zmínky o divadelních produkcích se pojí s rokem 1522, pravidelná představení byla provozována přibližně od poloviny 18. století. Slavnostním zahájením Prodané nevěsty roku 1919 bylo zahájeno budování opavské české scény.

Od roku 1994 se v divadle v letních měsících konají mezinárodní dirigentské a pěvecké kurzy završené veřejnou prezentací nastudovaných představení.

Největším přínosem pro opavskou hudbu byly, jsou a určitě i budou opavské pěvecké sbory. Primátor statutárního města Opavy Ing. Zdeněk Stanjura po jednom pěveckém koncertě prohlásil: "Sborový zpěv je výrazem lásky a oddanosti sbormistrů a zpěváků k hudbě. Pro nezasvěcené by bylo překvapující, kolik existuje v Opavě a jejím okolí pěveckých sborů. To svědčí o tom, že naše kulturní tradice jsou stále živé a mají mnoho pokračovatelů."¹

Právě pěvecké spolky patřily mezi ty nejstarší. Již v roce 1887 zahájil činnost Pěvecko – hudební spolek Křížkovský. A ten funguje dodnes. Sdružení učitelů pěvců bylo založeno v roce 1906. Později se toto sdružení obnovilo pod názvem Pěvecké sdružení slezských učitelů. Nyní v Opavě působí pěvecký sbor pod názvem Pěvecké sdružení slezských učitelek s uměleckým vedoucím Petrem Škarohlídem.

Opava se také může chlubit špičkovými pěveckými tělesy mladé generace. Na tradici úspěšných opavských pěveckých sborů dnes navazují dětské pěvecké sbory

¹KAČÍREK, M.: Programový tisk vydaný k VII.ročníku mezinárodního festivalu duchovní hudby OPAVA 2005

Sluníčko, Cvrčci a Domino, které působí při ZŠ Ilji Hurníka. Středoškolský sbor Luscinia, fungující při Mendelově gymnáziu, získal řadu národních a mezinárodních ocenění stejně tak jako dětský pěvecký sbor ZUŠ Václava Kálíka Jeřabinka.

Zájmovou činnost žáků podporuje také Dům dětí, který nabízí několik hudebních kroužků - folklórní soubor Úsměv, cimbálovou muziku, moderní tanec a stepařské umění skupiny Step.

1.3 Současný kulturní život na Opavsku

Slávu opavského interpretačního hudebního umění šíří v posledních letech dva opavští rodáci: *Tomáš Thon*, který nejčastěji interpretuje barokní hudbu s tvorbou 20. století a bravurní mladý klavírista *Lukáš Vondráček*.

Opava si drží svůj celorepublikový zvuk díky tradičním, ale i začínajícím mladým festivalům. Mezi nové festivaly se řadí přehlídka kapel *Dobře vychlazená Hlína* a hudební festival *Altrock* opavských skupin.

Festival Bezručova Opava, svátek pro Opavany i lidi z ciziny, se řadí mezi jeden z nejstarších v republice.

Od roku 1997 až dodnes Magistrát města Opavy spolu se Slezskou univerzitou pořádá festival divadla, filmu a poezie *Další břehy*, který si zejména mezi opavskou mládeží získal pro svou nekonformnost a originalitu značnou popularitu. V úsilí se nepřestává ani při realizaci studentského majálesu.

V opavských chrámech se pravidelně na podzim rozeznívá *Festival duchovní hudby*.

Mezi další každoročně konaný festival se řadí *Opava Cantat* – soutěžní festival středoškolských pěveckých sborů.

Již 38 let zní ze sněmovního sálu minoritského kláštera řada varhanních, symfonických, folklorních či

pěveckých koncertů, zejména komorní hudby.

Od roku 1978 probíhá v dvouletých intervalech mezinárodní varhanní soutěže Petra Ebena – soutěže mladých varhaníků.

Statutární město Opava se stává po celý rok otevřenou náručí také výstavám, koncertům, divadelním představením, přednáškám, besedám a každoročně připravuje tyto akce: výstupy na věž Hlázky, Mezinárodní den průvodců, Velikonoční a Vánoční trhy, Májové procházky, Den dětí, Dny evropského dědictví, Svatováclavskou procházku městem, Noc otevřených dveří na Hlásce, Silvestr na náměstí, pietní akty s doprovodným vystoupením, noční vyjížďky na kolečkových bruslích, lampiónové průvody, Opavské kulturní léto, výtvarnou soutěž *O cenu primátora* atd.

2 Vývoj českého hudebního školství v Opavě

Zájem o výuku hudby se začínal výrazněji projevovat v polovině 19. století v Rakousku-Uhersku.

Roku 1868 vznikla hudební škola pro zpěv a nauku o harmonii kapelníka Bedřicha Humla. O deset let později hudební škola Ludvíka Grandeho, zakladatele a dirigenta Městského symfonického orchestru v Opavě, pěveckých kroužků českých studentů, autora Slezských selských tanců, který významným podílem přispěl k rozvoji hudebního života nejen na Opavsku, ale v celém Slezsku.

Zásluhou Jana Lepaře a Petra Vaška, kteří roku 1861 založili pro lid první česky psané noviny s názvem Opavský besedník neboli slezské noviny opavské, se začal organizovat sborový zpěv a vznikl pěvecký kroužek českých studentů. Vznikaly i další spolky, například Pěvecko-divadelní spolek Vlastimil.

Úkolu pro vznik samostatné české školy se ujala až Matice opavská.

První doklady o založení české školy se objevily v roce 1920. Provoz byl zahájen a schválen Ministerstvem školství o čtyři roky později. Tímto vznikla hudební škola, dnešní Základní umělecká škola Václava Kálíka v Opavě, při které dnes působí i DPS Jeřabinka.

2.1 Vznik a činnost ZUŠ Václava Kálíka v Opavě

Provoz byl zahájen 1. května 1924 pod názvem Hudební a pěvecká škola Matice opavské. Ke studiu bylo přihlášeno 123 žáků. Zásluhou prvního ředitele Františka Chutného získala zakrátko velmi dobrou pověst i v odborných kruzích. Po obsazení Opavy německým vojskem byl provoz školy přerušen od 8. října 1938 do 1. září 1945. V roce 1950 byla hudební škola přejmenována na Městský hudební ústav. Rokem 1951

byly hudební školy zestátněny. Pro učitele to znamenalo stanovení povinných počtů vyučovacích hodin, žáci museli být řádně klasifikováni a přijímáni na základě talentových zkoušek.

Od 1. února 1961 byl Městský hudební ústav přejmenován na lidovou školu umění. V průběhu dalších let počet žáků i učitelů narůstal a navázaly se přátelské styky s polskou hudební školou.

Ve šk. r. 1963/64 byly zřízeny nové obory - taneční a výtvarný a ve šk. r. 1977/78 vznikl literárně dramatický obor. Pod vedením Miloše Kačírka, vedoucího výtvarného oboru, dosáhli žáci mimořádných výsledků. Jejich práce byly vybírány na soutěže do Indie, Tunisu, Japonska a Itálie.

Od 1. září 1980 se stala hudební škola pouze trojborovou, protože výtvarný obor začal pracovat jako samostatná škola v části Domu umění. Roku 1983/84 se začíná zvyšovat úroveň souborů a orchestrů - především dechového, smyčcového, cimbálové muziky a také komorních her.

Vlastimil Šemora, nynější ředitel ZUŠ, byl do své funkce jmenován roku 1986. Od 1. června 1990 se změnil název školy na Základní uměleckou školu a v srpnu téhož roku jí byl MŠMT ČR propůjčen čestný název Základní umělecká škola Václava Kálíka².

Na Základní umělecké škole Václava Kálíka v Opavě (obor hudební, taneční a literárně dramatický) studuje každoročně více než 1200 žáků, které vyučuje 50 pedagogů.

2 Václav Kálík (18. 10. 1891 Opava - 18. 11. 1951 Praha). Hudební skladatel a dirigent, člen České akademie věd a umění v Praze. Základní umělecká škola v Opavě nese od r. 1990 skladatelovo jméno.

Kromě sólové hry na jednotlivé hudební nástroje se učitelé s žáky zaměřují také na hru komorní, souborovou a orchestrální. Sólisté i ansámby mnohokrát úspěšně reprezentovaly školu a město na celostátních a mezinárodních soutěžích či přehlídkách. Rovněž výměnné koncerty mezi školami u nás i v zahraničí přispívají k získávání nových poznatků a zvyšování umělecké úrovně. Jsou pravidelně pořádány koncerty žáků i učitelů, absolventské koncerty, koncerty bývalých žáků a večery souborů orchestrů. Učitelé i žáci jsou často zváni se svými hudebními programy k zahajování vernisáží, výstav, oslav významných výročí apod.

Základní umělecká škola Václava Kálíka vychovala velké množství výborných žáků. Mnoho absolventů ZUŠ Václava Kálíka odešlo studovat hudbu, tanec a herectví na střední a vysoké umělecké školy a dnes patří k výborným učitelům a umělcům, kteří se uplatňují v kulturním životě. K nejznámějším patří: Iva Bittová, sourozenci Čechovi, Hana Kotková, Jan Pěruška a Lukáš Vondráček.

V letošním roce bylo vydáno hudební CD s názvem „Soubory a orchestra“. Na něm se posluchačům představil každý soubor i orchestr v průřezu své činnosti dvěma až třemi skladbami.

V hudebním oboru jsou žáci přihlašováni a zařazováni do souborů a orchestrů, kterých zde pracuje celkem sedmnáct. Tři pěvecké sbory, dvě cimbálové muziky, tři smyčcové orchestry, tři akordeonové soubory, dechový orchestr, soubor zobcových fléten a čtyři skupiny mažoretek.

3 Poslání hudby a zpěvu

Zpěv se stal sdělením člověka a vyjádřením jeho pocitů téměř od počátku samotné lidské existence. Mění se spolu s životními podmínkami lidstva a hudebně výchovné úsilí dneška sugestivně ovlivňují prostředky mechanického hudebního sdělování. Tyto prostředky, zejména televize, počítače a přehrávače, rozšiřují sice obzory hudebních poznatků a mohou vytvářet určitou poslechovou empirii, avšak výchovné hodnoty přímých vokálních a instrumentálních výkonů nahradit nemohou. Kvalita těchto výkonů je podporována intelektem a hudebním cítěním žáka, je řízena i provázena jeho estetickými záměry a zážitky. Touto aktivitou se zpěvák zdokonaluje ve svých dalších výkonech, učí se docenovat hudební umění a kriticky jej hodnotit.

Jelikož obecně použitelným hudebně aktivním prostředkem je lidský hlas, zůstává tak výchozí přirozenou základnou hudební aktivity dětí zpěv. Odklon od hudební aktivity by znamenal i úpadek hudebního života.

3.1 Pěvecký sbor

Pro dětské pěvecké kolektivy se používá pojmenování kroužek nebo sbor. Pro nevýběrové, menší skupinky dětí používáme nejčastěji názvu kroužek a pro vyspělé útvary, jež zpívají i vícehlasně a bez doprovodu, užíváme názvu sbor. Společnou náplní kroužku i sboru je zpěv. Rozdílné jsou však nároky kladené na kolektiv i jeho jednotlivce a cíle.

Při práci s dětmi zjišťujeme, co dovedou a vzbuzujeme v nich zájem. Nejprve zkoumáme hudební vlohy, schopnosti a hudebnost žáků, potom je rozvíjíme. Předmětem zkoumání je také paměť, představivost a harmonické cítění dětí.

Na školách s rozšířenou hudební výchovou učitelé vybírají žáky nejen podle zájmu dětí, ale také konzultují s učiteli hudební výchovy. Děti procházejí rytmickou, pěveckou a intonační zkouškou. Právě touto zkouškou prochází i žáci opavských výběrových pěveckých sborů: dětského pěveckého sboru Domino při ZŠ Ilji Hurníka, jehož sbormistryní je Ivana Kleinová a žáci dětského pěveckého sboru Jeřabinka, který řídí Jaromír Lokaj.

Předpokladem existence výběrových sborů je možnost výběru zpěváků, jimž není zpěv jen zábavou, ale i zdrojem hlubších estetických zážitků. Zájem dětí se přesouvá ze složky textové na melodickou a harmonickou. Počet členů sborů je daleko větší než v pěveckém kroužku. Ve špičkových sborech zpívá až 80 členů. To postačí na splnění nejnáročnějších úkolů a přitom se dá chod sboru zvládnout i organizačně. Tento model potvrzuje několik špičkových výběrových dětských pěveckých sborů. O jejich kvalitách svědčí množství koncertů, úspěšná zahraniční turné, vítězství v soutěžích doma i v zahraničí, natočení několika kompaktních disků a vystupování v českém rozhlase i v české televizi. Mezi takové sbory například patří:

<i>název</i>	<i>město</i>	<i>umělecký vedoucí</i>
Bambini di Praga	Praha	Blanka Kulínská
Boni Pueri	Hradec Králové	Pavel Horák
Campanella	Olomouc	Jiří Klimeš
Kuhnův dětský sbor	Praha	Tomáš Chvála
Ondrášek	Nový Jičín	Josef Zajíček
Motýli	Šumperk	Tomáš Motýl
Severáček	Liberec	manželé Pálkovi
Permoník ³	Karviná	Eva Šeinerová

³Dětské a mládežnické sborové studio Permoník

3.2 Vztah mezi sborem a sbormistrem

Vedoucí osoba je rozhodující pro úroveň dětského pěveckého sboru. Mezi sborem a sbormistrem musí být vzájemný přátelský vztah. Sbormistr musí své zpěváky znát nejen z pěveckého hlediska, ale i z povahového. Musí si získat autoritu a vědět, jak a čím má na děti působit a jak je ovládat. Důležitou podmínkou úspěšnosti jsou organizační schopnosti. Mezi ně patří nábor členů, založení sboru, zajištění zkušebny, klavírního doprovodu, notového materiálu, zajišťování veřejné činnosti sboru, včetně pravidelných schůzek s rodiči a stanovení termínů zkoušek. Sbor by se měl také účastnit přehlídek a soutěží, aby všichni (včetně dětí) měli možnost srovnávat pěvecké kvality, repertoár a celkovou úroveň sboru.

Sbormistr by měl myslet také na budoucnost sboru. Spolupracovat s nadějnými mladými lidmi, členy sboru nebo s budoucími profesionály tak, aby za sebe vychoval vhodného nástupce.

Pěvecký sbor musí vést člověk, který pro to má povahové a odborné předpoklady. Mezi povahové vlastnosti patří: pozitivní vztah k dětem, trpělivost, vytrvalost, tvůrčí a organizační schopnosti. Za odborné předpoklady lze považovat hudební vzdělání (notové písmo, stupnice, akordy, základy forem a harmonie, přehled hudebních dějin, pedagogiky a psychologie) a velmi dobré ovládání hry na některý hudební nástroj.

Sbormistr svou autoritu potvrzuje účelnou prací a rozvíjením tvořivosti, která vede k dětské radosti z toho, co lze zazpívat a vykonat. Získává úctu, oddanost a lásku dětí. Každý sbormistr by měl být pedagogicky vzdělán, zejména u sbormistra v dětském pěveckém sboru je toho třeba dvojnásob. Sbormistr by měl být ve svých zásadách důsledný,

a přece přístupný poučení. Na svůj sbor myslí, i když s ním právě nenacvičuje. Plánuje koncerty, veřejná vystoupení, navazuje kontakty s podobně zaměřenými sbory v republice i zahraničí. Stará se o jeho propagaci, připravuje repertoár, který by vhodně prezentoval sbor na hudebních nosičích a přibližuje jej veřejnosti.

Úroveň sboru je dána a řízena sbormistrem, ale také schopnostmi členů sboru. Čím dokonaleji rozumí zpěvák sbormistrovu gestu, tím více se blíží vystižení jeho záměru. Sám je zpětně inspirován i pěvci. Právě oni totiž proměňují notový obraz ve zpívaný zvuk.

Osobně by neměl být nedůtklivý k úspěchům jiných sborů a jejich vedoucích, ale přijímat jejich nápady a podněty, které přispívají k jeho vlastnímu rozvoji a posunou sbor na vyšší úroveň. Také je schopen sebekritiky i objektivního zhodnocení svého výkonu. Je nutné, aby se rozvíjel profesně. Měl by mít přirozenou autoritu, být profesionálem a neustále pracovat na rozvoji své osobnosti.

3.3 Hlasová výchova

Cílem hlasové výchovy je vést děti ke správnému užívání hlasu, krásnému zpěvu a radosti z něj. K úspěchu vede jen promyšlená a systematická práce. Již od počátečního nástupu do sboru je nutné důsledně dbát na vytváření správných návyků a dovedností.

Mezi **základní pravidla práce s dětským hlasem** v podmínkách kolektivní hlasové výchovy v pěveckém sboru patří tyto složky:

- držení těla

Kromě funkčnosti, při které se využívá dechové opory pro správné tvoření tónu, má také estetický význam. Rozezpívání se provádí ve stoje. Ten je vzpřímený, přirozený a uvolněný. Tělo i hlava se drží zpříma, ruce

jsou podél těla. Váha těla je rovnoměrně rozložena na obě nohy, které jsou mírně rozkročené. Nácvik písňe se provádí v sedě. Chodidla by měla zůstat na zemi, tělo opět vzpřímené, rovná záda.

- **dýchání**

Správné dýchání je základem kvality tvořeného tónu. Ke zpěvu je nejvhodnější tzv. žeberně brániční dýchání, kdy je využita celá kapacita plic. Nádech na začátku písňe probíhá nosem. Je klidný, neslyšný a nepozorovatelný. Zvedání ramen signalizuje nesprávnost nádechu. V průběhu písňe se podle možností provádí nádech současně nosem i ústy nebo jen krátce „přidechujeme“ ústy. Výdech je dlouhý, rovnoměrný a plynulý, bez námahy a stále ovládaný bránicí. Nikdy by se nemělo „lapat“ po dechu a zpívat z posledního dechu. Je důležité umět správně frázovat, reagovat na dirigentská gesta a grafické znázornění nádechu v notovém zápisu.

- **tvoření tónu**

Tón vzniká pravidelným chvěním hlasivek aktivovaných výdechovým sloupcem vzduchu. Samotný tón musí nejdříve zaznít ve zpěvákově představě. A to z důvodu přesné intonace. Ke zpěvu ve vyšších polohách užíváme hlavové rezonance (tón rezonuje nad hlasivkami v hlavových dutinách). Takový způsob je zvláště u dětského hlasu žádoucí, tvořený tón je nosnější, má charakteristickou barvu i lesk a umožňuje dětem zpívat písňe s větším rozsahem a správnou intonací.

- **hlasová cvičení a rozšiřování hlasového rozsahu**

Systematická a dlouhodobá práce na rozšiřování hlasového rozsahu umožní dětem do svého písňového repertoáru zařazovat stále náročnější a atraktivnější písňe. Hlasovými cvičeními (tzv. rozezpíváním) se připraví hlasový orgán na větší a náročnější pěvecký výkon a na kultivaci hlasu. Začíná se vždy legatovým uvolněním ve střední poloze. Vhodné je užití brumenda, tónu zpívaného

zavřenými ústy. Rozezpívání do vyšších i nižších poloh se provádí na základě hlasových cvičení ze střední polohy směrem nahoru a dolů. K mezním tónům se dochází postupně. Nikdy se nesmí hlas přepínat. Cvičení se zpívá na vokály a slabiky. Hlasová cvičení mohou vycházet z vymyšlené melodie nebo konkrétní, právě nastudované písně.

- **nasazení tónu**

Správné nasazení tónu je dáno dobrou dechovou oporou a jasnou tónovou představou. Rozlišují se tři způsoby nasazení tónu. Měkké nasazení (hlasivky jsou rozechvívány plynule a tón je estetický), tvrdé nasazení (dochází k prudkému rozražení hlasové štěrbiny a tón je nežádoucí, nekontrolovatelný, neestetický, nehygienický), dyšné nasazení (jde o nežádoucí způsob, kdy hlasová štěrbina zůstává nedovřená, často následkem únavy nebo poruchou hlasového orgánu).

- **výslovnost, uvolňování mluvidel a hudební deklamace**

Přesná vokalizace a artikulace ovlivňují celkový dojem ze zpěvu a text činí srozumitelným. Vokály musí znít zvukově i barevně vyrovnaně. Dbát na široké „e“ a ostré „i“. Pohodlnost a špatný příklad vede děti k minimálnímu otevírání úst. Vhodnou motivací je přesvědčme o správnosti, kvalitě a přirozenosti. Sykavky vyslovujeme zřetelně a krátce. Koncovky nevyrážíme ani nepolykáme. Tvary slovesa „být“ (jsem, jste, jsi..) vyslovujeme bez „j“ (sem, si, ste..). Aby zpěváková mluvidla byla připravena zřetelně vyslovit cokoliv, jsou důležitá artikulační cvičení. Jedná se o deklamované či zpívané jazykolamy. Slovní přízvuk má své místo na první slabice slova (popř. na předložce). Dělení slov na slabiky může být při zpěvu v rozporu s pravidly českého pravopisu. Platí, že všechny slabiky (kromě poslední) zůstávají otevřené – končí samohláskou.

- **přednes písně**

Správné pochopení obsahu písně, jejího textu i užitých hudebních prostředků vede k dokonalejšímu prožitku a přesvědčivějšímu sdělení. Každá píseň přináší určité dějové sdělení a je na interpretovi, do jaké míry dokáže toto sdělení svým projevem umocnit. Proto je vhodná beseda s dětmi nesmírně důležitá. Spolu s učitelem odkrývají její skryté významy.

Rozvíjet a kultivovat můžeme pouze zdravý hlas. Ke správnému zacházení s hlasem zpěvním i mluvním je proto nutné kromě vhodné životosprávy (spánek, odpočinek, pohyb, vyvážená strava..) **dodržovat několik zásad hlasové hygieny:**

- zpívat v dobré duševní pohodě
- vytvářet pozitivní motivaci a příjemné klima
- zpívat ve větrané a nepřetopené místnosti
- potřeba důkladnějšího rozezpívání, zpívá-li se po ránu
- vyvarovat se křiku a přetěžování hlasu (vkládat mezi zpěv přestávky)
- při únavě, indispozici a po nemoci šetřit hlas, nejlépe nezpívat (může dojít k jeho poškození, a proto je nutné se obrátit na odborného lékaře – foniatra)
- výběr repertoáru musí být podřízen hlediskům hlasové hygieny
- otužováním se stává hlas odolnějším (naopak přílišné hýčkání neprospívá)
- vyvarovat se příliš horkým či studeným nápojům (působí neblaze na sliznice hlasových orgánů)
- před hlasovým výkonem se nedoporučuje konzumace přesolených a silně kořeněných jídel

4 Dětský pěvecký sbor Jeřabinka

4.1 Vznik a založení sboru

Původní dětský pěvecký sbor Jeřabinka byl založen v roce 1982 v tehdejší Lidové škole umění v Opavě. U jejího zrodu stál pedagog Vladimír Rolčík. Podle sporých dochovaných záznamů v kronikách sboru to byl málo početný „sboreček“ s přibližně patnácti dětmi. Zpíval jen příležitostně a měl plnit funkci určité přípravy Červenému květu⁴.

Od školního roku 1987 převzal pěvecký sbor MgA. Jaromír Lokaj. Ten měl k dispozici tucet šikovných a odhodlaných dětí, které účinkovaly na malých koncertech a veřejných vystoupeních. Avšak sbor jako takový byl bez jakékoliv koncepce a perspektivy.

Po dvou letech, počínaje školním rokem 1989, se sbor osamostatnil a stal se výběrovým pěveckým sborem pro děti od šesti do dvanácti let.

V letech 1991 – 1994 Jeřabinku navštěvovalo třicet pět zpěváků. Korepetitorkou byla Jarmila Pěňčíková. Repertoár tvořily dětské umělé písně, úpravy lidových písní a církevní skladby.

V roce 1995 opět vzrostl počet žáků. Uměleckým vedoucím, sbormistrem a hlasovým pedagogem byl stále Jaromír Lokaj. Změna však nastala v klavírním doprovodu. J. Pěňčíková změnila působiště, a tak její místo zaujala Jana Lokajová.

Jeřabinka v současnosti sdružuje více než šedesát dětí a průměrný věk členů sboru je 14 let. Mnozí zpěváci

⁴ Červený květ, významný pěvecký sbor, vznikl v roce 1976. Sbormistrem byl Petr Škarohlíd. Tento sbor dosáhl ve velmi krátké době mimořádných výsledků a účinkoval také v Československé televizi a rozhlasu. Avšak po dvaceti letech své existence sbor zanikl.

navštěvují rovněž hodiny sólového zpěvu a hudební nauky u J. Lokaje.

Zřizovatelem sboru byla a doposud stále je Základní umělecká škola Václava Kálíka v Opavě. Dětský pěvecký sbor Jeřabinka je jediným pěveckým sborem, který je opravdu spjat s historií ZUŠ V. Kálíka. Jeho existence souvisí výhradně s činností ZUŠ, kde škola neustále sboru a jeho přípravným oddělením vytváří podmínky k práci a sborovému životu vůbec.

4.2 Průběh pěvecké zkoušky

Zkoušky sboru probíhají na ZŠ Šrámkova v Opavě, ve speciálně upravené hudební učebně. Jsou zde schody a židle, na kterých děti sedí tak, jako by stály na praktikáblech při koncertech. Scházejí se zde dvakrát v týdně, v odpoledních hodinách a na každé zkoušce zpívají přibližně dvě hodiny. Před důležitým koncertem nebo zahraničním zájezdem sbor mívá také sobotní soustředění.

Sbormistr si velice potrpí na včasné příchody (nejlépe deset minut před zahájením zkoušky, z důvodů přizpůsobení hlasivek na změny teplot), na řádné omluvy nepřítomnosti žáka a v neposlední řadě důsledně dbá na pravidla slušného chování, nejen mezi dospělými a dětmi, ale i samotnými žáky mezi sebou. Absolutně vylučuje nadřazování, rozkazování nebo povyšování starších členů sboru. Ti naopak mají jakési nepsané pravidlo, a tím je pomáhat novým a mladším členům, například půjčováním a vyhledáváním notových zápisů, s fonetickým překladem skladeb z cizích jazyků apod.

V úvodu hodiny probíhají organizační informace, plánování, hodnocení a rozvržení úkolů momentální zkoušky.

Poté následuje důkladné rozezpívání. Nejčastěji se po rozezpívání nacvičují nové skladby. Nácvik probíhá tak, že se postupně pracuje s jednotlivými hlasy. Žáci se písně učí

především opakováním podle klavíru. Intonačně obtížná místa se neustále procvičují s klavírním doprovodem i bez něj, zkouší se i po menších skupinách a dvojicích. Tato nutná opatření ovšem žáci chápou jako zkoušení a zlo, kterého se velmi bojí.

Práce je ztížená v tom, že na nácvik nových skladeb je k dispozici pouze jeden sbormistr. Jelikož musí s každým hlasem nacvičovat zvlášť, čas na tuto práci se velmi prodlouží. Ale přínosem je fakt, že většina dětí zná noty a umí se orientovat v notovém zápisu. Mnoho z nich totiž navštěvuje hudební nauku na ZUŠ v rámci sólového zpěvu nebo hry na hudební nástroj. Je-li ale potřeba, sbormistr se nauce věnuje také na zkouškách. Každý zpěvák má svou partituru, do které si zapisuje poznámky a doporučené rady. Nové písně se tak může doučit i doma.

V další části zkoušky následují skladby s klavírním doprovodem, nebo opakování skladeb již naučených. Po hodině bývá pauza k odpočinku. Od ukončení přestávky až do konce zkoušky se sbor věnuje písním, se kterými v nejbližší budoucnosti veřejně vystoupí. Odbourávají se chyby, jakými jsou vyřazení koncovek, nesprávnost nádechů, nedodržení rytmu, výslovnosti atd. Naopak se upevňuje znalost dynamických znamének, přesných nástupů, tempa a textu. Upevňování textu je velice důležité, neboť sbor vystupuje bez textových opor a každou skladbu žáci znají z paměti.

Sbor je rozdělen do čtyř pěveckých hlasů. Na první soprán, druhý soprán, první alt a druhý alt. První soprán, neboli první hlas, který je tím nevyšším, je početněji nejvíce obsazen. Je to dáno také tím, že jde o hlas vedoucí, který by měl být v popředí ostatních hlasů. Učitel do něj obsazuje většinou nové a mladší členy, protože je pro ně první hlas nejsnáze sluchově vnímán. Postupně žáci přicházejí k poučení, že všechny hlasy jsou rovnocenné a rádi přijmou své umístění do hlasu podle toho, jakou mají

hlasovou polohu a kde se nejlépe uplatní.

To, že je sbor rozdělen do čtyř pěveckých hlasů, neznamená, že stále zpívá jen čtyřhlasně. Mnoho písní je zpíváno unisono neboli jednohlasně. Dvouhlasá dueta, nejčastěji Dvořákových dvojzpěvů, sbor rozdělí na dva hlasy: soprán a alt. Při tříhlasých skladbách první i druhý soprán zůstane. Pouze se spojí první a druhý alt v jeden hlas, tedy třetí.

Děti se postupně učí udržet si svou melodii, splynout mezi ostatní a snaží se svůj sluch vycvičit tak, že pak slyší nejen směrem horizontálním – melodie, ale i vertikálním – harmonie. Začátečníci zpívají velmi silně, aby se svým hlasem „neztratili“, a tak vyčnívají z davu, protože ještě neslyší sborově, harmonicky. To se ale časem naučí.

Zkouška je ukončena vždy optimisticky a v přátelské atmosféře.

4.3 Rozezpívání, hlasová a duševní hygiena

Při rozezpívání sbormistr dbá na správnou artikulaci, intonaci a rytmus, používá dechová a především hlasová cvičení. Probíhají také ukázky dýchání, při nichž se nezvedají ramena. Vždy se začíná zpívat brumendem, při němž se tón zpívá zavřenými ústy, rty se lehce dotýkají, jazyk leží na dně úst a zuby jsou mírně od sebe. Následuje rozkmitání hlasivek v rozmezí velkých sekund v chromatických postupech nahoru a dolů, dále se sbormistr zaměřuje na legátové uvolnění ve střední poloze, na menším počtu tónů. Nejprve lehce v pianu, postupně dynamicky rozvíjí za současného transponování po půltónech oběma směry. Cvičení jsou zpívána na vokály a slabiky (ja-no, na-ni-ne-ni, ma-mi-mo-mi). Sbormistr volí taková cvičení, při kterých děti utvoří hlavový tón, dále procvičují dlouhý

dech a zpěv ve staccatu. V závěru rozezpívání jsou zpívány také akordy a stupnicové postupy. Poté následuje zpěv jednodušší lidové písně, při které zjistí, v jakém „rozpoložení“ se sbor nachází. Okamžitě se zde projeví únava, hlasová síla, převaha nebo nevyrovnanost pěveckých hlasů, intonace, lenost, nachlazení či nemoc členů sboru.

Podle tohoto stavu sbormistr zvolí a přizpůsobí další průběh zkoušky.

Je správné, že sbormistr dbá, aby děti zpívaly ve vyvětrané místnosti a nebyly nadměrně oblečené.

Často zdůrazňuje, že forte neznamena křik. Doporučuje zpěvákům, aby zpívali střední silou a nekřičeli. Forte žádá jen v dynamicky vrcholném bodu skladby. Ví, že přepínáním síly zpívaného (i mluveného) tónu se jemné hlasové ústrojí poškozuje. Později dokonce může vést k různým hlasovým poruchám.

Jaromír Lokaj dětem neustále opakuje, že není důležitá kvantita, ale kvalita zpěvu.

Nikdy nesrovnává jednotlivá zabarvení a druhy hlasu žáků. Také ani žádné nepreferuje, protože barva dětského hlasu bývá značně odlišná.

Tak jako se mění barva hlasu dívkám, tak se mění i chlapcům. Ovšem s tou změnou, že se chlapcům změní i poloha hlasu, která je pak o oktávu níže. To způsobuje mutace. Proto chlapci, kteří sbor navštěvují jsou pouze mladšího školního věku. Jakmile začnou mutovat, musí se se sborem rozloučit, jelikož jejich hlasy nejsou pro dětský sbor vhodné.

4.4 Repertoár

Nejen mladí zpěváci, ale také sbormistr se věnuje domácí přípravě a studuje hudební a textové partitury. Při výběru nových písní přihlíží především k náročnosti

skladby, k hlasovému rozsahu dětí a k tomu, co je jim blízké. Pro své zpěváky i posluchače vybírá žánrově bohatý repertoár, který sahá od renesanční polyfonie, přes úpravy lidových písní, spirituály, duchovní hudbu až po skladby současných autorů.

Sbormistr v písních nachází vyjádření svých citů, myšlenek a dochází k realistickému výrazu. Zájem a prožitkem vede děti k témuž provedení písně. Obsah písně se projevuje ve výrazu tváře interpretů, v barvě hlasů či pohybovém ztvárnění.

Jeřabinka zpívá v devíti jazycích a to: česky, německy, polsky, anglicky, latinsky, francouzsky, japonsky, vlámsky i v esperantu.

4.5 Veřejná vystoupení

Každým rokem Jeřabinka vystupuje na dvaceti samostatných vokálních koncertech doma i v zahraničí. Sbor doposud zpíval v Německu, Rakousku, Polsku, Belgii, Holandsku, Finsku, Francii, Anglii, Slovinsku, Japonsku a ve Spojených státech amerických. Stala se častým hostem Českého rozhlasu v Ostravě a také spolupracovala se Slezským divadlem v Opavě.

Nejvíce děti potěší, když se ocení jejich práce ve sboru a mohou se předvést veřejnosti. V každém případě jde o to, aby jim vystoupení přineslo povzbuzení do další práce, dodalo sebevědomí, upevnilo kolektiv a přispělo k hlubšímu zájmu o hudbu.

4.6 Sbor a klavírní spolupráce

V letech 1991 – 1994 doprovázela pěvecký sbor na klavír Mgr. Jarmila Pěnčíková - Savická.

Od roku 1.1. 1995 na klavír, keyboard a varhany

Jeřabinku doprovází Jana Lokajová.

Na zkoušky i veřejná vystoupení se korepetitorka připravuje důkladným studiem partitury klavírního doprovodu.

Jeřabinka není doprovázena jen na klavír. Její zpěv je občas doprovázen také na housle, flétnu a na nástroje Orffova instrumentáře.

Na složitější doprovody a nástroje hrají učitelé a žáci instrumentálních souborů ze ZUŠ.

Sbor umí také zpívat bez jakéhokoliv hudebního doprovodu, a tak své písně zpívá a capella.

4.7 Získávání nových členů

O nové adepty sborového zpívání je velký a stálý zájem. Noví členové jsou přijímáni nejen tradičním zářijovým konkurzem, ale ochotně kdykoliv během celého studijního roku. Protože se sbormistr domnívá, že se jedná o poloprofesionální dětské sborové těleso, které má vysokou uměleckou úroveň, talentová zkouška probíhá zodpovědně. Avšak u menších dětí často stačí, když zazpívají libovolnou píseň, kterou si připravily, a poté si ještě krátce a neformálně popovídají se sbormistrem.

Horní věková hranice členů, respektive členek Jeřabinky není omezena. Proto je pro sbormistra potěšující, když se do sboru vrací i vysokoškolačky.

Také dolní věková hranice není striktně stanovena, pouze doporučena. Pokud se chtějí do Jeřabinky přihlásit žáci již v útlém dětství, měli by absolvovat dva předchozí sbory. Ty jim pomohou překonat náročnost práce, navyknout je na větší kolektiv dětí a na způsob hlasové průpravy.

Prvním oddělením je Malinka. Zde důsledně platí vyučovací metoda „škola hrou“. Sbormistr vychází především z přirozených schopností a dovedností dítěte. Poté děti

postupují do Ostružinky, do níž chodí žáci druhé až páté třídy základní školy.

V ní už získávají základy sborového myšlení, setkávají se s vícehlasým zpěvem, který není v hlavním sboru ničím výjimečným, osvojují si kázeň, a tím se připravují na vstup do Jeřabinky. Vše podstatné se pak odehrává právě v ní.

Nebývá častým zvykem, aby děti nastoupily do Jeřabinky bez absolvování přípravných sborů, ale jsou-li to hlasově zdatní jedinci druhého stupně základní školy, sbor je rád uvítá.

5 Aktivity a významné události dětského pěveckého sboru Jeřabinka v letech 1993 – 2008

5.1 Rok 1993 – 1996

Rok 1993

Na podzim roku 1993 Jeřabinka využila pozvání dětského sboru v německém Kassel-Oberzwehrenu a uskutečnila koncertní turné. Během pětidenního pobytu realizovala šest koncertů, které byly základem budoucí mezinárodní aktivity. Děti zpívaly např. v Evropské škole V. Brandta. Vrcholem turné pak byl Adventní koncert v kostele sv. Tomáše, kde vystupoval i domácí soubor a Komorní sbor z Drážďan. Přestože české děti měly nejnižší věkový průměr, sklidily největší uznání, a to nejen kvalitou svého pěveckého projevu, ale také slušným a skromným chováním.

V prosinci uvedla Jeřabinka ve Slezském divadle hodinový program s využitím písní, veršovaných středověkých textů a příběhů z bible. Jednalo se o vánoční pořad s názvem *Narodil se Kristus Pán*. Jak název vypovídá, děj pojednával o narození Krista a příchodu Tří králů. V barevných kostýmech byly děti z Jeřabinky rozmístěny po celém jevišti a tento živý obraz byl doplněn sólisty baletní školy a členy činohry Slezského divadla, tím tak všichni vytvořili velmi zajímavě komponovaný projekt, který režíroval Bedřich Jansa. V závěru se i obecenstvo aktivně zapojilo společným zpěvem staré známé koledy *Narodil se Kristus Pán*. Tento hudební pořad se několikrát opakoval v divadle i v kostelích.

Rok 1994

Další ze zahraničních zájezdů směřoval do německého Mönchengladbachu na pozvání mužského pěveckého sboru. Zde se konalo několik vánočních koncertů v kostele, na

Vánočních trzích a před radnicí. Záznamy programů z koncertů se nedochovaly, ale já jako přímý účastník zájezdu vím, že šlo o tyto skladby: H. Werner: *Heidenröslein* a *Gutten Aben*, H. Sandig: *Sind die Lichter angezündet*, F. Gruber: *Stille Nacht*, F. Schubert: *Ave Maria*

Ve výstavní budově Slezského muzea v Opavě děti natočily svou první kazetu s názvem Jeřabinka. Kazeta, která byla natočena během jednoho dne, obsahovala celkem 24 písní, z toho 10 vánočních koled. (1. A. Sallinen: *Italiaa* 2. J. S. Bach: *Věčně mladý mistr* 3. W. A. Mozart: *Touha po jaru* 4. H. Werner: *Heidenröslein* 5. česká lidová /upr. Z. Lukáš/: *Teče voda, teče* 6. I. Hurník: *Zasadím jabloňku* 7. moravská lidová /upr. Z. Tučapský/: *Kdes, holubinko, lítala* 8. P. Eben: *Kdyby tu nic nebylo, Veselá sanice* 9. slezská lidová /upr. V. Hálek/: *Dolino, dolino* 10. R. Ogura: *Hotaru koi* 11. F. Schubert: *Ave Maria* 12. duchovní píseň: *Díky za každé krásné ráno* 13. H. Sandig: *Sind die Lichter angezündet* 14. F. Gruber: *Stille Nacht* 15. *Stojí vrba košatá* 16. *Čas radosti* 17. *Kuku* 18. *Štědrý večer nastal* 19. *Jak jsi krásné neviňátko* 20. *Na vánoce dlouhé noce* 21. *Chtíc, aby spal* 22. *Veselé vánoční hody* 23. *Pásli ovce Valaši* 24. *Narodil se Kristus Pán*). Na MC jsou úpravy lidových písní, skladby současných autorů, skladby církevní, vánoční koledy, písně pro děti i pro sólisty. Vzhledem k tomu, že průměrný věk členů sborů byl 10 let, působí výsledná zvuková barevnost vskutku dětským dojmem.

V průběhu roku vzniklo přípravné oddělení Sluníčko, které tvořili zpěváčci od předškolního věku až po druhou třídu základní školy. Do sboru byli vybráni konkurzem, který se konal na opavských základních a mateřských školách.

Rok 1995

Dne 8.4. se v Novém Jičíně konala národní přehlídka

školních dětských pěveckých sborů. Pořadatelem regionálního kola byl dětský pěvecký sbor (dále jen DPS) Ondrášek. Mezi 20 soutěžícími sbory se představil například Štývarův DPS z Třince, Skřivánek ZUŠ Havířov, karvinský Permoníček, Kulihrášek z Nového Jičína a také Jeřabinka, která získala první místo. Zvláštní ocenění dostala i klavíristka Lokajová, za skvělý klavírní doprovod.

Květnovou návštěvou německých dětí z Kasselu se dovršilo první kolo výměnných pobytů. Sbor Oberzwehrener Spatzen doprovázel sbormistr Hartmut W. A. Mintken a klavíristka Marina Khod. Osou pobytu německých hostů v Opavě byla tři koncertní vystoupení, na nichž společně s hostujícím sborem účinkoval i hostitelský dětský pěvecký sbor Jeřabinka. Koncerty se konaly v parkové expozici Arboreta nový Dvůr, v Hradci nad Moravicí, a pak následoval společný koncert v prostorách Minoritského kláštera v Opavě a ve dvoraně Červeného zámku. Toto vystoupení, rázu výchovného koncertu se zaměřením na školní mládež, navštívilo asi 400 dětí z místní základní školy. Program německých hostů, jehož základ tvořila koncertní náplň, však organizátoři ZUŠ V. Kálíka zpestřili i řadou doprovodných akcí, k nimž patřilo i přátelské přijetí, jehož se dětem z pěveckého sboru a jejich doprovodu dostalo u přednosta Okresního úřadu Mgr. Antonína Šroma a primátora města Opavy doc. RNDr. Ing. Jana Mrázka, CSc.

Návštěva sboru z německého Kassel-Oberzwehrenu s sebou do Opavy přivezla mladý stromek odrůdy zirab jako symbol přátelství, který společně se svými hostiteli zasadili v prostorách dvora ZUŠ V. Kálíka. Strom dodnes v zahradě stojí a zdárně roste. Zasazení stromku bylo rovněž doprovázeno malým, neveřejným koncertním programem.

V září se Jeřabinka rozjela na osmidenní koncertní zájezd – opět do Kasselu, na pozvání svého zahraničního partnera, v pokračujícím programu výměnných pohybů. Mimo

menších koncertních vystoupení a doprovodných akcí byly stěžejním bodem programu tři hlavní koncerty. První se konal v koncertním sále Kasselské radnice, druhý se konal na veřejném prostranství v centru města a závěrečnému slavnostnímu koncertu v kostele svatého Tomáše byl přítomen i starosta města a zástupci oblastní unie pěveckých sborů. Pěvecké kvality Jeřabinky ocenili také místní hudební publicisté. Mezi hlavními body pobytu bylo natáčení nahrávky pro hessenský rozhlas. Nabídku dostal sbor již při svém prvním pobytu v Německu, v září 1993. Reprezentační repertoár sboru pro účel nahrávky tvořily tři úpravy slezských lidových písní a dvě skladby W. A. Mozarta: *Ave verum corpus* a *Sehnsucht nach dem Frühling* nastudované v německém originále.

V listopadu přijala Jeřabinka pozvání smíšeného sboru Stanborough Chorus z Kinsbridge v hrabství Devon ve Velké Británii. Všechny koncerty se uskutečnily v kostelech. Publiku se nejvíce líbily spirituály v úpravách A. Háby, Bernsteinovy melodie West Side Story, Mozartovy skladby a české lidové písně. Koncertování zaznamenalo poměrně velký ohlas a informovala o nich i místní televize BBC. Ve všech městech, v nichž sbor vystupoval, přijal pozvání starostů.

Prosincové vánoční koncerty se konaly nejen v již tradiční síni (sál Minoritského kláštera) a kostele, ale i v Dolním Benešově na setkání dětí z ústavu sociální péče, pod záštitou nadace ZDRAVÍ z Bohuslavic. Na tomto charitativním koncertě byla přítomna i MISS České republiky 1995 a MISS EUROPE 1995 Monika Žídková.

Rok 1996

Přípravný sbor Sluníčko a hlavní pěvecký sbor Jeřabinka uspořádaly společný jarní koncert pod vedením sbormistra J. Lokaje a za klavírního doprovodu J. Lokajové. Repertoár Sluníčka byl sestaven například z písní:

V. Ptáček – *Ježek*, M. Uherek – lidové písně pro nejmenší a české lidové písně. Repertoár Jeřabinky tvořily tyto písně: J. K. Vodňanský – *Rorando coeli*, W. A. Mozart – *Ave verum corpus*, F. Schubert – *Ave Maria*, L. Bernstein – *Somewhere*.

První zahraniční sborový festival, kterého se Jeřabinka zúčastnila, byl v Polsku. Odborná porota jí udělila zvláštní cenu za umělecký výkon. Z dvanácti sborů byla hodnocena nejvýše. Festival s názvem „I festival chórow skól muzycznych opolszczyzny – Glubczyce“ proběhl 1. června 1996.

V červnu navštívil Opavu smíšený pěvecký sbor Stanborough Chorus z Anglie. Touto svou vůbec první zahraniční cestou spláceli Angličané návštěvu Jeřabinky z roku 1996. Pro hosty byl připraven atraktivní program, jehož těžištěm byly tři koncerty. Anglický sbor prokázal, že je sborem velmi dobrým. Angličané se chovali srdečně a zcela změnili představu o anglické odměřenosti.

Téhož měsíce se Jeřabinka zúčastnila pátého ročníku mezinárodního hudebního festivalu Ostrovy hudby v Karviné. Za silné zahraniční účasti reprezentovaly Českou republiku na této nesoutěžní přehlídce ještě karvinský Permoník a Slunko z Třebíče. Ve světový den hudby, tedy 21. června, se festivalové dění rozšířilo i do Opavy. Slavnostní koncert se konal v opavském Minoritu, kde s Jeřabinkou účinkoval Popradský dětský sbor, violoncellová třída konzervatoře z rakouského Grazu a instrumentalisté Základní umělecké školy B. Smetany z Karviné. Společné písně: Z. Lukáš: *Zpívala bych, zpívala* a E. Buttler: *Music is my life*. Nechyběla ani úvodní a závěrečná Znělka *Amici ti a et muzica*, jejíž autorem byl Mojmír Zedník.

Na podzim, v září, byla Jeřabinka pozvána do německého Buchenu na festival Eurotreff Music, konaný pod záštitou Rady Evropy. Do města se sjelo třicet pět souborů ze čtrnácti států. Vybíralo se velmi přísně, neboť festival byl prestižní ukázkou evropských pěveckých sborů, orchestrů

i folklóru. Jeřabinka připravila repertoár, který obsahoval skladby od renesanční polyfonie, přes úpravy lidových písní, až po díla současných autorů. Ke stěžejní písni festivalu patřila píseň Heinze-Gerta Freimutha: *Der Grös des Engels*. Po skončení přehlídkového klání prohlásil sbormistr Lokaj: „Hudba sbližuje národy a na přátelské atmosféře to bylo poznat.“⁵

Od listopadu 2006 do února 2007 Jeřabinka natáčela kompaktní disk. S pomocí Českého rozhlasu a za výrazného hudebního režijního přispění Vladimíra Studničky vznikl kvalitní hudební nosič. Písně byly nazpívány v šesti jazycích. Jak dodal vyučující po nahrávání: „Téměř stočlenný sbor, ve kterém zpívá také deset chlapců, má nejraději skladby J. Ježka, Z. Lukáše a spirituály.“⁶

5.2 Léta 1997 – 2000

Rok 1997

V dubnu se sbor zúčastnil celostátní přehlídky pěveckých sborů v Uničově, Svátků písní v Olomouci a jako host festivalu opolské oblasti v polských Glubčicích.

Dalším dubnovým koncertem „*Je nám patnáct a zpíváme si*“ oslavila Jeřabinka svou patnáctiletou existenci. Současně pokřtila také své první CD, jehož kmotrou byla populární herečka Eva Vejmělková. Svým starším kolegům přišel poblahopřát i přípravný pěvecký sbor Sluníčko. Jako host vystoupil také dětský pěvecký sbor Permoník z Karviné se sbormistryní Evou Šeinerovou.

Na základě nahrávky byli v červenci opavští zpěváci pozváni k účasti na nejstarším sborovém festivalu v Evropě, v anglickém Llangollene, kde zpívali výhradně český repertoár (česká lidová: upravil J. Jindřich: *Když sem šel*

⁵ deník Svoboda, 1. 10. 1996, článek: Pěvecký sbor Jeřabinka kvete po celý rok

⁶ deník Právo, 24. 4. 1997, článek: Patnáctiletá Jeřabinka

vod Domažlic; česká lid.: upr. O. Halma: *Svitaj, Bože, svitaj*; slezská lid.: upr. A. Tučapský: *Ej, rano, rano*; M. Raichl: *Šel Pepíček, šel na led*; spirituál: upr. F. Hába: *Swing low*). Cestu na sever Anglie spojili s návštěvou přátel partnerského sboru v Kingsbridge. Zde se opět konalo několik koncertů v kostelích a na náměstích. Sbor se účastnil rozhovorů pro místní rozhlasové stanice i s ukázkami zpěvu, a také byla zorganizovaná přátelská setkání na radnicích. Po tomto týdnu se Jeřabinka přesunula do Llangollenu ve Walesu, kde se uskutečnil 50. ročník celosvětové pěvecké soutěže. Tohoto festivalu se zúčastňují všechny typy sborů a také sólisté. Ovšem je velmi složité stát se jeho účastníkem. Do Anglie se posílají nahrávky z celého světa a z nesmírného počtu těchto nahrávek se vybírá jen pár nejlepších, kteří jsou na soutěž pozváni. Už jen samotná účast byla nesmírným oceněním opavské hudební školy. Dalším úspěchem byl také fakt, že Jeřabinka, ještě spolu s norským a anglickým sborem, byla vybrána pro natáčení pěveckého vystoupení celostátního televizního vysílání stanice BBC. Takže pěvecké umění Jeřabinky mohli poslouchat lidé v celé Anglii. V soutěžním klání se sbor umístil ve stříbrném pásmu. K povinným soutěžním písním patřilo: *Vrt' sa děvča* a *Quam pulchra es* autora Zdeňka Lukáše.

Před Vánocemi odjela Jeřabinka s připraveným repertoárem opět do německého Mönchengladbachu. V katedrále zazněly písně s duchovní tematikou. Orlando di Laso – *Aleluja, laus et gloria*, W. A. Mozart – *Ave verum corpus* a F. Schubert – *Ave Maria*.

Rok 1998

V březnu dětský pěvecký sbor Jeřabinka změnil svůj název a uspořádání. Vzniklo Sborové studio Jeřabinka s dvěma přípravnými sbory – Malinkou a Ostružinkou. Zároveň

proběhl konkurz do všech oddělení. Od vzniku sboru v roce 1992 bylo běžnou praxí vyhledávat talentované děti přímo na základních školách. Podle slov dirigenta Lokaje je tento způsob velice časově náročný, a proto se pedagogové letos poprvé rozhodli zorganizovat konkurz. Přihlásilo se šedesát pět dětí, z nichž šedesát tři uspělo. Sborové studio mělo v tomto roce více než sto šedesát členů od předškoláků až po maturanty.

Na přelomu dubna a května se hlavní koncertní sbor zúčastnil 46. ročníku prestižního Evropského hudebního festivalu mládeže v belgickém Neerpeltu. V kategorii do pětadvaceti let soutěžil spolu se čtyřiceti dalšími sbory. Vystoupení začínalo renesanční skladbou, sbormistr věnoval velkou pozornost a mimořádně pečlivě nacvičil povinnou a náročnou tříhlasou skladbu *Mooselen op z'n Brussels* (Mušle z Bruselu), současné vlámské skladatelky Eriky Budai. Text Jaromír Lokaj konzultoval s odborníky na brněnské univerzitě a děti ho zpívaly vlámsky. Mezinárodní porota, složená z odborníků z celé Evropy zde opavské Jeřabince přidělila absolutní prvenství, tzn, cenu *cum laude*.

Opava se tak v Neerpeltu, kam se sjelo 121 souborů z 26 zemí Evropy „skloňovala ve všech pádech“. „Podařil se nám skutečně husarský kousek. Ještě večer po vítězství jsme zpívali na koncertě laureátů v divadle, i když děti byly po projevech nadšené téměř ochraptělé. Ale zvládli jsme to,“ uvedl pár dní po návratu sbormistr Lokaj a dodal: „Je to pro nás samozřejmě zavazující a já si nesmírně vážím práce dětí, které vystupovaly jako skuteční profesionálové.“⁷

V září Jeřabinka opět zavítala na Mezinárodní sborový festival Eurotreff Music. Tentokrát do německého Villingenu. Všichni však byli zaskočení ne příliš dobrou organizací, stravovacími a ubytovacími podmínkami. Ovšem pro celý sbor i realizační tým to byla cenná zkušenost.

⁷ deník Region, 16.5. 2008, článek: Pěvecký sbor Jeřabinka získal v Belgii absolutně první místo

Říjnové pozvání do Opavy patřilo partnerskému mužskému sboru MG V Liederkranz 1867 Neuwerk z Mönchen-gladbachu. Pěvci zůstali v Opavě necelé tři dny a jejich návštěva vyvrcholila společným koncertem.

Na podzim pokračovaly přípravy na vydání nového CD. Zpěváci pilně nacvičovali, proto se nahrávka podařila bezchybně nahrát za dvě frekvence. CD bylo nazváno *čas radosti, veselosti*. Sbor si vybral cyklus devatenácti koled českomoravských, s doprovodem pro čtyři hlasy brněnského hudebního skladatele Zdeňka Pololánika. Všechny písně jsou spojeny v jeden, téměř pětadvacetiminutový celek, do kterého patří tyto koledy: *Co to znamenáte má, Co asi znamenají tyto noviny, K Ježíškovi do Betléma půjdeme, čas radosti, veselosti, Jak si krásné, nevíňátko, Nesem vám noviny, Novina velmi dobrá nám zvěstována, Radostnou novinu, křesťané milí, Slyšte, slyšte, pastuškové, S pastýři pospíchejte, Je zima, mráz, Pastýřové vstávejte, Je zima, mráz, Zvěstujem vám radost, Vzhůru bratři milí, Vzhůru, vzhůru, pastuškové, Zvěstuji novinu, Ó, svatá doba vánoční, Pastýřové vstávejte, Půjdeme spolu do Betléma, Sem pospěšte ptáčátka.*

V prosinci zavítal do Opavy dětský pěvecký sbor z Pretorie, Jihoafrické republiky, který do Čech přijel na pozvání DPS Ondrášek z Nového Jičína. Všechny tři sbory společně vystoupily v sále Minoritského kláštera.

Program s adventní tematikou, který si Jeřabinka připravila na koncertní turné do Mnichova, slyšeli pouze domácí posluchači (zájezd byl na poslední chvíli z německé strany zrušen) a to na vánočních koncertech. Zpívalo celé sborové studio. V rámci jednoho koncertu sbormistr pokřtil nově vydané CD. Jeřabinka třikrát vyprodala Minoritský klášter.

Rok 1999

Jarní prázdniny byly zasvěceny zpěvu. Sbormistr připravil týdenní soustředění v Kunčicích pod Ondřejníkem. Děti pracovaly na přípravě nového repertoáru pro soutěž ve Finsku a na zahraniční zájezd do belgického Aarschotu, kam sbor pozvali sourozenci Kolacny.

V květnu opět přijal pozvání partnerský sbor z Kingsbridge v Anglii. Je nutno zdůraznit, že vztahy, které trvají již od první návštěvy v roce 1995, dávno nejsou jen na profesionální úrovni. České děti se spřátelily s anglickými dětmi a pravidelně si dopisují. Jejich společné koncerty se konaly v Arboretu v Novém Dvoře, v kostele ve Fulneku a v Jodových sanatoriích Klimkovice.

Červen patřil náročnému zájezdu do Finska, aby se tam Jeřabinka zúčastnila mezinárodního festivalu pěveckých sborů Tamperský slavík. Byl zaměřen na hudbu A Capella smíšených sborů, to znamená bez doprovodu, přičemž v tomto směru patří k nejnáročnějším v Evropě. Na soutěž přijelo šestašedesát sborů z celého světa. Zastoupeny byly USA, Pobaltské státy, Rusko, asijský Singapur a Japonsko. Českou republiku reprezentovala pouze Jeřabinka. Musela se naučit povinnou skaldbu: Jakob Galluse Handl – *Pueri concinite*. Sbor nezklamal a získal výborné umístění ve stříbrném pásmu, tedy na pomyslném druhém místě. Porotu nejvíce zaujal singapurský sbor a stal se tak absolutním vítězem. Finské vystoupení se ovšem neomezilo pouze na hlavní část soutěže, sbor koncertoval při dalších příležitostech pro veřejnost.

V září sbor odjel na výměnný pětidenní pobyt do slovinské Celje.

V říjnu přijely do Opavy dětské pěvecké sbory Zouny vocies a de Berkelse Zangertjes – oba z Holandska. Koncert se konal v Minoritském klášteře a na programu byly tyto

písně: - Jeřabinka: V. Studnička - *Tam v Opavě na rynečku*,
Z. Lukáš - *Hejdum dá*, M. Rajchl - *Mila moja*.
- Zouny voices: G.D. Pergolesi - *Se tu m'ami*, A. Agazarri -
Jubilate Deo.
- De Berkelse Zangertjes: J. Brahms - *Wiegenlied*, F.
Schubert - *Seufzer*.

Práce na třetím CD začaly počátkem září a nahrávání probíhalo opět v Českém rozhlasu ve studiu Ostrava s hudební režii Jiřího Pospíšila. Vydáno bylo ke konci roku 1999 a jmenuje se Musical Of Andrew Lloyd Weber. Je to výběr devíti skladeb z moderních muzikálů *Cats*, *The Phantom Of The Opera*, *Aspects Of Love* a *Jesus Christ Superstar*. Slavnostní křest CD proběhl před zcela zaplněným sálem Minoritského kláštera 2.12.1999. Slavnostním večerem provedl všechny přítomné člen činohry Slezského divadla Martin Tábořský. Kmotrem CD se stala česká skupina populární hudby *V.I.P. (Velmi intenzivní pocity)*. Samotní členové *V.I.P.* pochválili práci Jeřabinky a dětem popřáli mnoho úspěchů v další tvorbě.

Rok 2000

Březnové holandské turné bylo reciproční záležitostí. Holandské děti byly před půlrokem v Opavě, takže Jeřabinka toto pozvání vlastně oplácela. Tři tamní celovečerní koncerty se skládaly ze dvou programů. Jednak z hudby českých hudebních skladatelů a jednak z muzikálových melodií. Sbor sklídl opravdu velký úspěch. Lidé aplaudovali ve stoje, což je pro umělce vždy ta největší pocta. Bohužel jména měst, ve kterých sbor vystupoval, se pozapomněla.

Na jarním koncertě v Minoritském klášteře se v neděli 16.dubna ve dvou vystoupeních představily všechny tři sbory více než stopadesátičlenného studia. Ve stejném sále se o

tři týdny později uskutečnilo společné vystoupení Jeřabinky s ostravským Bílým divadlem.

V červnu absolvovalo dlouhou cestu do Anglie 42 dětí. Součástí miniturné byly tři úspěšné koncerty. Sbormistr od Angličanů očekával, že budou dychtit po muzikálech Andrew Lloyd Webera, ale s opravdovou vážností si vyslechli až českou hudbu. Důležitou součástí pobytu v anglickém městečku Kingsbridge bylo také natáčení pro druhý program největší britské televizní společnosti BBC. Štáb BBC přijel do města Torquai a tamních jeskyní Kents Caven. Česká lidová píseň *Svítáníčka* byla vybrána do stříhového pořadu.

V srpnu se celé sborové studio zúčastnilo letního soustředění v Javorníku, kde také účinkovalo na charitativním koncertu.

5.3 Léta 2001 – 2004

Rok 2001

Město Nymburk pořádal v květnu XI. ročník mezinárodního hudebního festivalu Nymburské dny Bohuslava Matěje Černožorského⁸. 12.5. byl na programu koncert s názvem *Přínos Václava Kálíka české sborové tvorbě*, na kterém se představila i Jeřabinka. Byl věnován osobnosti právě Václava Kálíka. Na programu sboru byla díla právě V. Kálíka a to písně *Smíšek*, *Ulekaná Nána*, *Děvucha z Šumbarku*, *Vojanská košulka*, *Trpaslík* a písně Zdeňka Lukáše a Zdeňka Fibicha.

Prosincový zájezd do Německa měl vynikající atmosféru. Zářící i dojaté obličeje a bouřlivý potlesk. Právě taková

⁸ Bohuslav Matěj Černožorský (1684, Nymburk - 1742, Štýrský Hradec) byl vynikající skladatel, varhaník a pedagog, reprezentující období české barokní hudby, který se současně stal svými postupy (vrcholná úroveň polyfonie, svěbytné pojetí melodiky a rytmiky) jedním z předchůdců období hudebního klasicismu.

byla reakce německého publika na vystoupení ve vestfálském Mönchengladbachu u partnerského mužského sboru LGV Liederkranz. Jeřabinka vystoupila na dvou koncertech, z nichž stěžejním byl společný Vánoční koncert s mužským sborem ve farním kostele v Bettrathu. Vyvrcholením večera byla společně nazpívaná německá svita Fritéze Ilaua obsahující pět německých vánočních písní. K vynikající atmosféře přispěl rovněž doprovod komorního smyčcového orchestru. Publikum vyslechlo repertoár složený z anglických, francouzských, latinských a německých skladeb. V programu plném lidových koled a vánočních písní vystoupily 16. prosince již tradičně ve sněmovním sále Minoritského kláštera v Opavě na Vánočním koncertě přípravné sbory Malinka i Ostružinka a hlavní sbor Jeřabinka.

Rok 2002

Dvacet let své činnosti završil dětský sbor Jeřabinka cestou do zámoří. Část sboru odlétla v březnu do Spojených států amerických. Do města Colorado Springs pozval Jeřabinku dětský pěvecký sbor Colorado Springs Childrens Chorale. Spolu s hostitelským sborem zazpívala Jeřabinka v Coloradu česky písně z Dvořákových Moravských dvojzpěvů a anglicky předvedla písně současných amerických skladatelů (Erwin Hawkins: *O, happy day*; Walter Hawkins: *I'm goin' up a younder*). Program se vybíral velmi pečlivě. Nácviku sbor obětoval celé jarní prázdniny a před samotným zájezdem zkoušel každý druhý den. V průběhu čtrnáctidenního zájezdu uskutečnila Jeřabinka devatenáct vystoupení. Z toho tři pro krajany v Denveru hlavní koncert na mši v kostele v Colorado Sprinte a vystupovala také v místním rádiu Oldies KSPZ. Třináct koncertů bylo většinou na základních, středních i vysokých školách. Koncerty ve školách měly zvláštní atmosféru. Nejprve asi hodinu zpíval opavský sbor,

poté se představila americká mládež a nakonec všichni společně besedovali o tom, co je zajímavé. Sbor si turné zpříjemnil návštěvou památek, muzeí i přírodních zajímavostí.

V červnu sbor navštívil opět Německo, tentokrát město Mnichov. Byl pozván dvěma orchestry Junges orchester a Jungbläser orchester z místní hudební školy. Pozvání Jeřabinka oplatila o rok později, kdy orchestry přijely do Opavy.

K dvacátému výročí založení dětského pěveckého sboru Jeřabinka byl 19. září připraven Koncert duchovní hudby v kostele sv. Vojtěcha v Opavě. Na programu zazněly tyto skladby: Agostino Agazzari: *Jubilate Deo*; Karel Blažej Kopřiva: *Salve Regina*; Joseph Corfe: *Hosanna to the Son of David, Ponder my Words O Lord*; César Franck: *Panis Angelicus*; Carl Stein: *Lobe den Herrn, meine Seele*; Rudi Kühn: *Liebe und Frieden*; Edvard Elgan: *Ave verum corpus*; W. A. Mozart: *Ave verum corpus*.

O dva dny později se uskutečnil Slavnostní sborový koncert celého studia, tedy i Malinky a Ostružinky, spojený se křtem nového CD. Vůbec poprvé v historii sboru natáčela CD i přípravná oddělení. Sbory se na koncertě prezentovaly písněmi z kompaktního disku, který byl nahrán v českém rozhlase studia Ostrava. Obsahuje celkem 26 skladeb. Z toho pět patří Malince a osm Ostružince. Zbývajících třináct písní nazpívala Jeřabinka. Najdeme zde:

- Jeřabinka: *Zkouška na koncert* (Anonym), *Kytíčka lidových písní: Jenom ty mně má panenka, Na kopečku, na dvorečku, V kolaji voda* (Václav Ptáček), *Míla moja* (Miroslav Raichl), *Moravské dvojzpěvy, op.38, Čtyři dueta: Možnost, Jablko, Věneček, Hoře* (Antonín Dvořák), *All my Trials* (Indiánská lidová), *Swing low* (Spirituál), *Didn't it rain* (Spirituál), *Oh, happy Day* (Erwin Hawkins)

- Malinka: *Bramboračka, Chundelatý, strakatý* (Václav

Ptáček), Tři legrační říkadla: *Kotě, Kapr, Jezevčáci* (Jiří Baier)

- Ostružinka: *Pojďte s námi do kina, Večer u rybníka* (František Hába), *Veselá teorie: Stupnice, Bé, Křížek, Tečky, Piano a forte, Pauzy* (Miroslav Raichl).

8.- 20. října sbor navštívil francouzskou Bretan, aby i zde předvedl své pěvecké umění. I tady, po cestě, dlouhé více než dvatisíce kilometrů, mělo čtyřicet mladých zpěváků úspěch. Po koncertech v řadě bretaňských měst (Quimper, Cannes, Saint-Quay Portrieux) lidé vstávali a aplaudovali. Posluchači sbor označili za profesionální. Nejvíce se líbily dvě francouzské skladby *Cantique de Jean Racine* (autor Gabriel Faure), *Les Champs-elysées* (autor Francoise Thauré) a české lidové písně nazpívané v esperantském jazyce: *Sur plav´de urb´* a *Kukolet´pripluvis*. Bretan a její obyvatelé Jeřabince připravili i spoustu jiných nezapomenutelných zážitků. Ať už to byl oběd na pláži, či návštěva majáků na pobřeží, západ slunce nad oceánem, nebo nádherná francouzská příroda.

Rok 2003

Po tradičním prázdninovém soustředění v Rajnochovicích, kterého se zúčastnila stovka dětí ze sborů Jeřabinka a Ostružinka, byl v září sbor na týdenní návštěvě v německém Mannheimu. Jeřabinka se předvedla dětskému sboru Doremi, který patří Státní hudební škole na dvou koncertech a zúčastnila se workshopu zaměřeného na sborové skladby. Byla přijata u primátora Mannheimu, kterému zazpívala dvě slezské lidové písně: *Slezsko* a *Tam v Opavě na rynečku*.

Dívčí pěvecký sbor Gimnazija Celje – center ze Slovinska se svou uměleckou vedoucí Barbarou Arlič a hudebním doprovodem Katarinou Plevel navštívil Opavu ve dnech 12.-16. prosince. K jejich programu patřily skladby: slovinské lidové *Kukavica*, *En šuštar m´je vpranou*, *Božično*

drevo, vánoční spirituály arr. A.J. Kropivšek: *Mary had a Baby, Go tell it on the mountain*, J. Offenbach: *Barcarolle*, G. Verdi: *Splavaj, misel (Va, pensiero)*- *Nabucco*, G. Puccini: *Musetta's waltz song*, F. Schubert: *Mailied*. Tento koncert byl spojen s vánočním koncertem Jeřabinky, která se předvedla v krátkém programu vánočních koled A. Tučapského a dvěma písněmi *Ich wollt, meine Lieb ergösse sich* a *Sonntagsmorgen* (F.Mendelssohn – Bertholdy).

Rok 2004

Začátkem února tohoto roku odjela Jeřabinka za svými přáteli do německého města Bückeburg, kde měla dva oficiální koncerty. Na obou si Němci vynutili přídavky. Vzniklo také velké přátelství mezi členkami Jeřabinky a místním mládežnickým smíšeným sborem Schaumburger Märchensänger (dirigent Volker Arendts) z hudební školy, a proto byl sbor pozván na podzimní návštěvu do Opavy, kde byl nachystán pestrý program. Uskutečnilo se několik koncertů (i pro žáky základních škol), přijetí soru na radnici, prohlídka města, výlet na Hradec nad Moravicí, exkurze do pivovaru nebo zahradní slavnost v ZUŠ. Na společném koncertě zazněly tyto skladby:

- Jeřabinka: Carl Stein: *Lobe den Heren, meine Seele*, Rudi Kühn: *Liebe und Frieden*, tři lidové písně: *V kolaji voda, Na kopečku, na dvorečku, Jenom ty mně má panenka pověz*, Antonín Dvořák: Čtyři dueta: *Možnost, Jablko, Hoře a Věneček*; Jaroslav Ježek, V+W, arr. Miroslav Raichl: *David a Goliáš, V domě straší duch*; Charles Shavers, arr. Václav Ptáček: *Undecided*.

- Schaumburger Märchensänger: Franz Schubert: *Sanktus*; Moritz Hauptmann: *Verleih uns Frieden, Herr und Gott*; Anton Bruckner: *Locus iste*; John Tavener: *The Lamb*; James E. Moore: *An Irish Blessing*; české lidové *Dobrá noc* a *Čerešničky*; John Farmer: *Fair Phyllis I Saw Sittin*;

Deutsches Volkslied: *Die Blümelein, sie schlafen a Kein schöner Land in diesel Zeit.*

Z polských Glubčic si Jeřabinka přivezla hlavní cenu z Mezinárodního festivalu dětských a mládežnických pěveckých sborů Silesia Cantat – Glubczyckie spotkania chóralne 2004. Pátý ročník tohoto festivalu se uskutečnil 24. dubna. V konkurenci šesti sborů získala Jeřabinka cenu Grand Prix pro nejlepší dětský sbor, která byla letos udělena poprvé. Cenu obdržel sbor nejen za nejlepší výkon, ale ocenění bylo podmíněno jeho vítězstvím na prestižních mezinárodních soutěžích a festivalech v minulých letech (festivaly v Neerpeltu v Belgii a Tamperský slavík ve Finsku). Přehlídka vyvrcholila koncertem v místním kostele, kde zazněla všemi zúčastněnými zpěváky společná píseň Miroslava Galeskiho: Hymn Trzeciego Tysiaclecia.

15. května proběhl Jarní koncert celého sborového studia Jeřabinka v opavském Minoritském klášteře. Program koncertu je přiložen v přílohách.

17. listopadu si opavané připomenuli význam státního svátku. V Opavě se uskutečnil vzpomínkový akt u Památníku obětí totalitních režimů na náměstí Slezského odboje. Byl zahájen českou státní hymnou *Kde domov můj* v podání DPS Jeřabinka. Zástupce opavské Konfederace politických vězňů Antonín Zelenka pozdravil všechny zúčastněné a připomenul význam Dne boje za svobodu a demokracii. V závěru akce byly u památníku položeny kytice a sbor zazpíval dvě lidové písně: Tam, v Opavě na rynečku a Dobrý večer okénečko.

16. prosince odjelo 43 dětí na reciproční zájezd do Cejle ve Slovinsku. Program písní z koncertu v kostele se nedochoval, avšak po pohovoru s členy sboru by mohl být následující: J. Corfe: *Poder my words O Lord a Hosanna to the Son of David*, J. Brahms: *Wiegenlied*, E. Elgar: *Ave verum corpus*, G. Fauré: *Tantum Ergo*, A. Coctantini: *Confitemini Domino*.

5.4 Léta 2005 - 2008

Rok 2005

Děti z Jeřabinky navštívily na přelomu února a března naše západní sousedy. A to v městě Essenbach. Během šestidenního pobytu absolvovaly tři koncerty. Úvodní v Essenbachu, druhý v radničním sále historického města Landshut a poslední v Mnichově. Děti si také prohlédly jednotlivá města a v Landshutu jim dokonce byla v patách bavorská televizní stanice RTL. V rámci workshopů nastudovaly německé písně, které předvedly na společném koncertě s německým sborem při Chor und Singschule Schola musica ahrenensis. Německý sbor samozřejmě přijal pozvání také na návštěvu Opavy a na důkaz přátelství byli všichni obdarováni věncem z listů rostliny podobné myrtě.

V druhé polovině května sbor odjel do Německa ke družebnímu sboru Schaumburger Märchensänger do Bückeburgu. Již několikátým rokem udržuje pěvecký sbor přátelské kontakty. Během pobytu absolvovala Jeřabinka čtyři koncerty, několik netradičních vystoupení (pro dětskou kliniku v Hannoveru a na jarmarku ekologické farmy Holf Klemme) i dva workshopy, jichž výsledkem bylo nastudování společných skladeb s německým sborem. Tyto skladby (*Óda na radost* Ludwiga van Beethovena a *Tears in Heaven* kytaristy Erica Claptona) pak oba sbory společně zazpívaly na koncertě. Jeřabinka měla také velký koncert v Corvinuskirche v Hannoveru, z kterého vznikla živá nahrávka. Ta byla později vydána jako kompaktní disk. Jedná se již o páté CD sboru s názvem *Jeřabinka Live* a obsahuje církevní skladby od renesance po současnost, úpravy českých lidových písní a dva přídávky. Většina skladeb na tomto CD sbor zpíval i na ostatních koncertech a jsou to: Karel Blažej Kopřiva: *Salve Regina*; Agostino Agazzari: *Jubilate Deo*; Luigi Cherubini: *Ave Maria*; Franz Schubert: *Heilig ist der*

Herr; César Franck: Panis Angelicus; Edward Elgar: Ave verum corpus; Carl Stein: Lobe den Herrn meine Seele (žalm 103); Flor Peeters: Ave Maria; Emily Rucker: Gloria Alleluia; Vladimír Studnička, arr.: Tam v Opavě na rynečku; Zdeněk Lukáš: „Škádlivky“ - žertovné dívčí písně z Čech; Václav Ptáček, arr.: V kolaji voda, Pod dubem, za dubem, Netukej, netukej, Na kopečku, na dvorečku; Miroslav Raichl, arr.: Přeštický panenky, Tancuj, tancuj, vykrúcaj, Mila moja; Luboš Fišer: Fašank; František Hába, arr.: spirituál Swing low; Erwin Hawkins: O, happy Day.

Umělecká agentura Karla Kostery pořádala ve spolupráci se Statutárním městem Opava, Maticí slezskou a Děkanským úřadem v Opavě *Mezinárodní festival duchovní hudby Opava 2005*. Sedmý ročník festivalu, který otevřel své brány v opavských chrámech, v Hradci nad Moravicí a Slavkově navštívili v říjnu hudebníci z Polska (Slezský hornický sbor Polonia harmonia, pěvecký sbor katedrály Krista Krále Katowice), ze Slovenska (varhanář Marek Vrábel) a pochopitelně domácí interpreti. I Jeřabinka přednesla v kostele sv. Vojtěcha v Opavě díla mistrů duchovní hudby a to v následujícím programu: Emily Rucker: *Gloria Aleluja*; Franz Schubert: *Heilig ist der Herr*; Luigi Cherubini: *Ave Maria*; Flor Peeters: *Ave Maria*; Carl Stein: *Lobe den Herrn, meine Seele*.

Rok 2006

V květnu a červnu zavítaly do Opavy oba německé sbory (Doremi a Schaumburger Märchensänger), aby oplatily pozvání Jeřabinky.

Koncem měsíce září Jeřabinka odcestovala na zahraniční pobyt do Francie. Sbor navštívil jižní pobřeží Bretaně a ve městech Carmes, Fougères a Pont-L'abbé měl několik celovečerních koncertů. Byl také účinkujícím na workshopu studentů konzervatoře v městě Vitré. Ve francouzských

novinách se sbor uvedl následovně: "Mozaika modré, bílé a blondaté barvy. Sbor Jeřabinka pořádal překrásné koncerty v kostele Notre-Dame v Carmes před publikem znalců. Čtyřicet mladých zpěváků z Opavy, českého města z Moravy, vytvářelo chvíle kouzel a svěží hudby tak, jako děti milující svět. Spořádaný sbor společně s energickým řídícím Jaromírem Lokajem rozdával v první části vystoupení oslňující obrazy tradičně českých písní. Druhá část patřila výběru z Cherubíniho, Fauréa, Schuberta, Constantiniho i Césara Francka. Publikum oslnila mladá sólistka, která svým zpěvem vyjádřila profil anděla a hlas křišťálu. Toto byly tváře vážné a koncertní, tváře hudebních tónů, tváře upřímných dětí."⁹

Zcela zaplněný Sněmovní sál Minoritského kláštera přivítal v neděli 17. prosince hosty Vánočního koncertu Dětského sborového studia Jeřabinka pod vedením sbormistra Jaromíra Lokaje. Během dvou odpoledních koncertů zazněly nejen koledy, ale také klasika světových mistrů. Začátek obou koncertů byl věnován vystoupení přípravných oddělení Jeřabinky. Sbory Malinka a Ostružinka zazpívaly vánoční písně a koledy v moderních úpravách. Na klavír je doprovázela Jana Lokajová. Po přestávce následovala hlavní část Vánočního koncertu - vystoupení koncertního sboru Jeřabinka. V první části sbor předvedl ukázkou ze svého repertoáru a tím byly klasické skladby světových autorů, například Felixe Mendelsogna-Bartholdiho, Luigi Cherubiniho nebo Franze Schuberta. Konec vystoupení byl věnován pásmu vánočních koled, během kterého se ke zpěvu připojilo i publikum.

Rok 2007

7.1.2007 Jeřabinka vystoupila v kostele sv. Bronislava v Bolaticích na Novoročním koncertě, který uspořádal

⁹ Francouzský deník Pont-L'abbé, 10. 10. 2006, článek: Souls le charme de la choral Jerabinka

obecní úřad, farní úřad a schola Bolatice. Program koncertu byl totožný s Vánočním koncertem v Minoritu. Sbor se uvedl skladbou *Confitemini domino* Alessandra Costantiniho. Velký potlesk sklídila píseň se sólovým partem s názvem *Panis Angelicus* skladatele Césara Francka. Závěr koncertu jako obvykle patřil vánočním koledám Antonína Tučapského.

Na jaře proběhl tradiční Jarní koncert za účasti Malinky a Jeřabinky.

V průběhu jara a léta DPS natáčel kompaktní disk v Ostravském rozhlase. Disk se jmenuje *Sem pospěšte, ptáčátka*. Již z názvu je patrné, že se jedná o vánoční CD, obsahující dvacet slezských, lašských a valašských koled, v úpravě Vladimíra Studničky. (*Nesemy vam tu novinu; Tře běželi do Betlema pastyře; Kristus Pán se narodil; Hopsa pastuši; Byla cesta; Kajpak kročiš, Maria; Sem pospěšte, ptáčátka; Narodilo se dětátko; Vánoční ukolébavka; Túlame sa, túlame; Vyjditě, gazdo; Já nebohý starý Valach; Hej, hej, pastuškově; Zagřmjalo, rumjalo; Vaše cerka něni lina; Před susedovym; Tři koledy z Opavska; O vanoci dluhe noci; Pasli zme ovečky; Už zme se dost nazpivali*). Vznikly s doprovodem komorního orchestru, žesťového kvarteta a dalších zajímavých komorních souborů a nástrojů. Pochopitelně, že zde sbor zpívá také jen s doprovodem klavíru a některé koledy jsou a capella. Zvláštností disku je rozšíření a obohacení právě o orchestr, cimbál a další nástroje. Také se zde představuje celá řada sólistek z Jeřabinky. Jednu píseň zde dokonce zpívá i sám sbormistr Lokaj. Novum spočívá především v samotné dramaturgii – sbor přináší méně známé i neznámé koledy z Opavska, Kravař, Dolního Benešova či Hřčavy. Tyto koledy jsou neméně krásné než ty už známé.

1.srpna 2007 odlétlo celkem pětatřicet dětí a pět členů pedagogického dozoru na Světový sborový festival dětských a mládežnických sborů do japonského Hamamatsu. Na

festivale s oficiálním názvem „Hamamatsu World Youth Choral Festival 2007“ se představilo celkem sedm sborů napříč kontinenty, mezi nimiž nechyběl sbor čínský, maďarský, korejský, norský nebo ruský. Na festival byl sbor vybrán odbornou porotou na základě nahrávek. Specifikum přípravy spočívalo v tom, že kromě klasické přípravy sbor volil i soustředění, na němž účastníci zájezdu zpívali celý týden ve škole, zhruba pět až šest hodin denně. Přípravy byly velmi intenzivní, včetně jazykové. V rozhovoru pro regionální deník MgA. Jaromír Lokaj řekl: „Nic, ani sebemenší drobnost nemůžeme opomenout. Příprava musí být dokonalá. Chceme být totiž vždy mezi nejlepšími. Dosažené výsledky Jeřabinky zavazují a navíc si uvědomujeme, co znamená reprezentovat školu, město Opavu, ale také celou českou republiku.“¹⁰ Kromě českého repertoáru, se kterým sbor odjel, musel nacvičit také čtyři japonské písně, jež byly zpívány na závěrečném defilé. Mezi skladbami sboru nechyběly úpravy českých lidových písní a skladeb českých hudebních velikánů, jako jsou Antonín Dvořák, Bohuslav Martinů nebo Zdeněk Lukáš. Mezinárodní festival trval tři dny. První den se uskutečnil výměnný koncert s japonskými sbory. Druhý den byl na programu tzv. chodníkový koncert Machikado, který se uskutečnil přímo v kongresovém centru. Poslední vystoupení bylo nachystáno do Main Hall, kam si sbory mohlo přijít poslechnout až dva a půl tisíce diváků. Každému sboru patřilo dvacet minut programu a na závěr celkem asi šest set lidí zazpívalo čtyři společné japonské písně s názvy: *Believe*, *Hymn to freedom* a *Aizu-Bandai-San*. Čtvrtou skladbu *Mikan no Hana Saku Oka* vytvořili japonští skladatelé Shogo Kato a Minoru Kainuma speciálně pro tento festival. Japonské publikum bylo dosti náročné, hudebně velmi vzdělané, početné a vůči Jeřabince velmi laskavé. Po skončení festivalu prohlásil sbormistr Lokaj: „Přirozená

¹⁰ Opavský Deník, 8.11. 2007, článek: Sbor Jeřabinky v Japonsku, nezapomenutelný zážitek

dokonalost, ojedinělé zážitky a strhující ohlas celého festivalu. Sklidili jsme úspěch. Potlesk nás provázel po celou dobu našeho vystoupení. Nejúžasnější byl okamžik, když jsme odcházeli z pódia, potlesk neustíchal a provázel nás po celou dobu našeho přemístění z jeviště do hlediště. Nestává se to každý den a je to zážitek na celý život. Přijetí, jakého se nám dostalo, patří do říše snů. Projevy důků a všudypřítomná srdečnost.“ Rozdíly pěveckých sborů byly veliké. Všechny sbory byly ojedinělé nejen svým repertoárem, ale i způsobem interpretace. Například ruský ženský sbor Kantilena zpíval jen písně z oper, polský sbor byl jako jediný složen pouze z chlapců a mužů, japonský sbor Mikkabi – Nishi Elementary School Japanese Drum Club si celé své vystoupení doprovázel na speciální japonské bicí nástroje, norský ženský sbor se představil v tradičních norských krojích, korejský sbor Hamamatsu Municipal High School předvedl vystoupení v kimonech, s dramatickými scénkami, míči a deštníky. Pro všechny účastníky to byl obrovský zážitek. Celý festival byl skvělým setkáním pěveckých sborů, v němž nejbližším dorozumívacím jazykem byla hudba.

17.listopadu v sále Minoritského kláštera v Opavě zazněl Slavnostní narozeninový koncert Jeřabinky, spojený se setkáním bývalých členů a křtem nového Vánočního CD Sem pospěšte, ptáčátka. Sbor zde představil průřez z několikaletého repertoáru, výběr vánočních koled z křtěné desky a společně s bývalými členy sboru si zazpíval lidové písně *Ej, rano, rano, Teče voda, teče* a *Tancuj, tancuj, vykrúcaj*. Po koncertě, na kterém byla atmosféra více než přátelská, se pro všechny konal raut v sále ZUŠ.

Na počátku prosince sbor odjel do německého Mönchengladbachu na pozvání mužského sboru Neuwerk Liederkranz, který slavil úctyhodné 70. výročí svého založení. Na výročním koncertě vystoupil i orchestr. Ten

oba sbory doprovodil při společných skladbách G. Sadlera s názvem *Engel lieblich singen* a písní *O, du fröhliche* neznámého autora. Samostatný program Jeřabinky byl složen ze skladeb chrámových, jakými byly například: *Ave verum corpus* W.A. Mozarta, *Gloria Aleluja* E. Rockera, *Rorando coeli* J. C. Vodňanského či *Ave Maria* J.S. Bacha. V závěru si diváci vytleskali čtyřhlasou píseň Franze Schuberta *Heilig ist der Herr*.

Celý rok, který probíhal v duchu oslav, se završil vánočními koncerty. V Minoritském klášteře v Opavě, ve Skrochovicích a v kostele u obce Vřesina.

Rok 2008

Od 14. do 24. dubna se v Opavě konal 12. ročník multižánrového festivalu Další břehy. Letošní rok byl uveden představitel pod názvem „Tam, kde vychází slunce“. V rámci tohoto festivalu, jež byl inspirován Japonskem, bylo připraveno dvaatřicet festivalových pořadů. Mezi účinkujícími se představila opavská hudební skupina Autopilote, japonská jazzová skupina Volapuk, Schola Gregoriana Pragensia, divadelní spolky a hudební oblast zastupoval i DPS Jeřabinka. Dne 18. 4.2008 se v Minoritském klášteře uskutečnilo slavnostní zahájení tohoto festivalu. Na návštěvníky čekala nejen vernisáž výstavy fotografií Jindřicha Štreita¹¹: Japonsko – Lidé z Akagi s ochutnávkou tradiční japonské kuchyně, ale především koncert Jeřabinky. Sbor zazpíval sedm japonských skladeb. Většina z nich zazněla na loňském sborovém festivalu v japonském Hamamatsu. Mimo tyto skladby na programu zaznělo: Kosak Yamada: *Akatonbo*, Jošinao Nakada – *Na sněhobílé ulici*, R.

¹¹ Jiří Štreit (*1946), fotograf, realizoval přes 700 autorských výstav. Kromě vlastní fotografické tvorby se také intenzivně věnuje pedagogické činnosti a jako docent působí na Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě. Ve své tvorbě se soustřeďuje na lidi, jejich vztahy a prostředí, v němž žijí, tématu Vesnice a společenským negativním jevům.

Obuta - *Hotaru koi*. Obdivuhodné bylo, že sbor zpíval všechny skladby z paměti. Jeřabinka podala vynikající výkon, který diváci přeplněného sálu ocenili bouřlivým potleskem. Také kritika hodnotila tento koncert velmi kladně.

Dne 22.4. a 8.5. se sbor zúčastnil vzpomínkového aktu v rámci významných historických událostí. Před budovou opavského soudu u Památníku II. světové války Jeřabinka zazpívala českou státní hymnu. Potom následoval krátký proslov opavského náměstka primátora Mgr. Jaroslava Horáka a protokol ukončil sbor dvěma lidovými písněmi *Ej, rano, rano a Javorník, Javorník*.

Jako každoročně proběhl 18. května v sále Minoritského kláštera Jarní koncert za účasti celého sborového studia. Roztomilé písničky prvního přípravného oddělení sklidily obrovský aplaus. Veselými a lehce rozpustilými písněmi J. Vičara z cyklu skladeb pro dětský sbor, klavír a dechové nástroje, na verše Jiřího Žáčka se představil druhý přípravný sbor Ostružinka. Hlavní část programu však opět patřila koncertnímu sboru. Jeřabinka své vystoupení uvedla dvěma novými čtyřhlasými písněmi Antonína Dvořáka z cyklu *V přírodě*, op.63 (na verše V. Hálek: *Napadly písně a Vyběhla bříza běličká*). Dále pak zazněla česká klasika Zdeňka Lukáše: *Věneček* a obtížná skladba *Vynášení smrti* Bohuslava Martinů. Kytička lidových písní *Jede sedlák, Och mámo, Jede šohaj, Na tom bošileckým mostku, Ta zlukovská náves* byla zpestřena sóly a orffovými nástroji. Sbor se s diváky rozloučil dvěma japonskými písněmi jako vzpomínkou na zemi vycházejícího slunce.

V červnu navštívil Opavu anglický mužský sbor Tamar Valley Male Voice Choir (Mužský pěvecký sbor Tamar Halley- v překladu Tamarské údolí, který byl založen roku 2006, pod vedením umělecké vedoucí a dirigentky Rosemary Cole. Sbor má třicet členů a dobré jméno si vybudoval díky pestrosti a živosti repertoáru, kterým baví publikum v místní oblasti

Anglie. Většinu repertoáru, který obsahuje široký záběr hudby, upravuje samotná dirigentka. Jeřabinka přijala pozvání k návštěvě sboru v Anglii v roce 2009, a proto se 15.6. ve sněmovním sále Minoritského kláštera uskutečnil Mezinárodní slavnostní koncert pěveckých sborů Tamar Halley a Jeřabinky. Na programu anglického sboru zazněly tyto skladby: *Afrikan Prayer, Kumbayah, An Merican Trilogy, Nirvana, My Way, This old men, The two roses a The Rhytm of Life*. Jeřabinka zařadila především české lidové písně Václava Kálíka: *Ulekaná Nána, Trpaslík a Smíšek*. Společně si oba sbory zazpívaly 2 písně. *Be Still, my Soul* a *Koupala se Fridolinka*. V rámci své návštěvy v ČR byl sbor přijat na radnici náměstkem primátora Mgr. Jaroslavem Horákem.

Dne 21.6. Statutární město Opava a Konfederace politických vězňů uskutečnila vzpomínkové setkání u příležitosti výročí násilného úmrtí armádního generála Heliodora Píky. O hudební doprovod se postarala Jeřabinka. Zazpívala národní hymnu a dvě lidové písně (*Dobry večer, okénečko a Ach, synku, synku*).

Poslední srpnový týden patřil pěveckému soustředění Ostružinky a Jeřabinky na Malé Morávce.

V říjnu sbor odjel na šestidenní koncertní šňůru do německého Mennheimu.

18.listopadu Jeřabinka koncertovala v opavském Minoritském klášteře společně se dvěma dalšími dětskými sbory. A to sborem *Kopretinky* ZUŠ I. Žídka z Kravař (sbormistrně Lýdie Nanslíková) a sborem *Sakumpikum* ZUŠ Karolinka (dirigentka Ilona Boháčová). Tento koncert proběhl jako poděkování za to, že s nimi mohl v loňském roce uskutečnit koncert anglický sbor, který byl na návštěvě u opavského sboru. Koncert zahájila Jeřabinka průřezem své tvorby, a to písněmi: *Undecided* Václava Ptáčka, lidovými písněmi *Jede šohaj, Ta zlukovská náves* a *Ulekaná Nána*, japonskou skladbou *Aizu-Bandai-Sai* a vánoční

písní *Brusič mráz* Miroslava Raichla.

Závěrem roku čekají celé sborové studio tradiční Vánoční koncerty v sále Minoritského kláštera v Opavě a ve farním kostele v Kravařích u Opavy.

6 Přípravné sbory dětského sborového studia Jeřabinka

6.1 První přípravný sbor Malinka

Dětský přípravný sbor Malinka byl založen roku 1998 Jaromírem Lokajem, který ho vede doposud. Sbor zastřešuje Dětské sborové studio Jeřabinka při Základní umělecké škole Václava Kálíka v Opavě. Navštěvuje jej přibližně pětatřicet dětí od předškolního věku (4 let) až po první třídu základní školy.

Na klavír jej doprovází Jana Lokajová. Vzhledem k jejich věku se děti nedoprovází samy na žádný hudební nástroj, nezpívají žádní sólisté a zpívají pouze jednohlasné písně.

Do sboru jsou děti vybírány na základě každoročních konkurzů. Je o ně stále veliký zájem. Jsou velice podobné tomu prvnímu, který se konal v březnu roku 1998. Děti měly zazpívat jednu libovolnou píseň a téměř všechny byly přijaty, protože jak uvedl sbormistr, důležité je vzbudit zájem o zpěv a vytvořit nové kamarádské vztahy.

Zkoušky sboru se konají jednou týdně v hudební třídě ZŠ Šrámkova v Opavě. Celková doba jejího trvání je hodina a půl. První část zkoušky začíná zpíváním několika lidových písní, za klavírního doprovodu (hudebními hádankami děti poznávají název lidové písně) a dále se nacvičují písně nové. K rozezpívání sbormistr nepoužívá tradiční hlasová a intonační cvičení. Dechová cvičení žáci provádí s motivací (nafukování balónků, větřík, pírkó..) V části druhé je čas na relaxaci (čtení pohádek, povídání) a přípravu písní na nejbližší vystoupení.

Na pěvecká soustředění děti tohoto nejmladšího oddělení nejezdí.

Hravou formou sbormistr děti nenásilně vede ke správným návykům při sborovém zpěvu a tím si vychovává

zpěváky, kteří budou mít místo v druhém přípravném sboru.

Malé děti sice noty neznají, ale přesto dostávají partitury s melodií a textem. Notový materiál je totiž určen především rodičům, kteří mají děti s písněmi blíže seznámit. Nové skladby se učí zejména opakováním podle klavíru a zpěvu učitele.

Malinka vystupuje na veřejných vystoupeních spolu s dalšími dvěma sbory dětského sborového studia Jeřabinka. Malé zpěváky na jeviště vždy přivedou za ruku nejstarší děvčata z Jeřabinky, což má velice dobrý účinek na publikum.

K repertoáru sboru patří kromě lidových písní také písně Václava Ptáčka: *Chodící domeček*, *Dřeváčky*, *Bramboračka apod.*

Společně se dvěma staršími sbory nahrála Malinka v roce 2002 kompaktní disk, na němž je pět skladeb. Tři žertovná říkadla s názvy *Jezevčáci*, *Kapr* a *Kotě* jsou autora Jiřího Baiera. Píseň *Chundelatý*, *strakatý* a *Bramboračka* složil Václav Ptáček.

Díky téměř otcovskému přístupu Jaromíra Lokaje panuje na zkouškách sboru příjemná atmosféra. Střídáním činností se obnovuje aktivita dětí, jejich pozornost neupadá, a proto chodí do sboru velmi rády.

6.2 Druhý přípravný sbor Ostružinka

Také druhý přípravný sbor vznikl v roce 1998 a založil jej opět sbormistr Jaromír Lokaj při Základní umělecké škole V. Kálíka.

Ostružinku navštěvuje přibližně třicet dětí ve věku od sedmi do jedenácti let. Jsou rozděleny do tří pěveckých hlasů. Na klavír je doprovází jejich vyučující Jana Lokajová.

Při každoročním konkurzu jsou na děti kladeny

náročnější požadavky než u Malinky. Zájemci se však mohou do sboru přihlásit, i když Malinku nenavštěvovali. Zkoušky probíhají dvakrát týdně, trvají hodinu a půl a jsou opět rozděleny do bloků. Hudební části však notně převažují nad relaxačními.

Žáci ale již částečně znají noty, neboť někteří z nich navštěvují hudební nauku, učí se hrát na hudební nástroj nebo chodí do hodin sólového zpěvu.

Děti z Ostružinky se zúčastňují pěveckých soustředění. Pravidelně jezdí se zpěváky z Jeřabinky na Malou Morávku.

V tomto sboru již sbormistr provádí rozezpívání, používá hlasová, rytmická, dechová i artikulační cvičení.

Během celé zkoušky se dbá na čistotu zpěvu, na správné sezení, dýchání, na hlasovou hygienu při zpěvu a rytmickou přesnost. Svůj zpěv si doprovází na Orffovy nástroje a zpívají už i sólově.

V repertoáru jsou mj. zařazeny jednohlasé písně skladatele Františka Háby i náročnější vícehlasé skladby s doprovodem klavíru, mezi něž patří: *Cyklus písní – Veselá teorie (Stupnice, Bé, Křížek, Tečky, Piano a forte, Pauzy)*. Právě tyto skladby jsou také na kompaktním disku, který Ostružinka natočila společně s dalšími dvěma sbory v roce 2002. Mimo tyto písně jsou na CD také písně Františka Háby: *Pojďte s námi do kina a Večer u rybníka*.

V roce 2003 se sbor zúčastnil přehlídky dětských přípravných sborů v Polsku, kde vzorně reprezentoval ZUŠ i celé sborové studio.

Mezi její hlavní vystoupení patří tradiční Jarní a Vánoční koncerty.

7 Osobnosti spjaté s činností dětského pěveckého sboru

7.1 Jaromír Lokaj

Jaromír Lokaj (nar. 18.9.1952, Vítkov) prožil dětství ve Fulneku, kde také navštěvoval základní školu. V Bílovci vystudoval Gymnázium Mikuláše Koperníka, na němž roku 1972 složil první maturitní zkoušku. Druhou maturitou v roce 1975 ukončil tříleté studium na ostravské Lidové konzervatoři. Poté byl přijat ke studiu v Brně – obor sólový zpěv. Roku 1979 úspěšně absolvoval i zde závěrečné zkoušky. A od této doby se soustavně věnuje pedagogické činnosti.

První pracovní místo získal na Střední pedagogické škole v Havířově. Zde vyučoval hudební výchovu a hru na hudební nástroj-klavír. Zároveň také sedm let působil jako učitel Lidové konzervatoře v Ostravě.

Roku 1986 nastoupil jako pedagog na ZUŠ Václava Kálíka v Opavě. A od roku 1987, kdy převzal vedení DPS Jeřabinka, je jejím uměleckým vedoucím a sbormistrem.

Na ZUŠ také vyučuje sólový zpěv a stále vede Dětské sborové studio Jeřabinka, které zahrnuje tři pěvecké sbory.

V březnu roku 2007 byl J. Lokaj hejtmanem Moravsko-slezského kraje oceněn jako výrazná pedagogická osobnost v kategorii *Ocenění za dlouhodobou tvůrčí pedagogickou činnost*. Ohodnocen byl především za mimořádné úsilí a píli ve své práci sbormistra.

Díky jeho hudebnímu profesionalismu a citlivému přístupu k mladým zpěvákům dosáhly sbory svých významných úspěchů.

7.2 Jana Lokajová

Jana Lokajová (narozena 21.8.1951) je absolventkou Ostravské konzervatoře. Od roku 1995 doprovází celé sborové studio Jeřabinka na klavír.

Na základní umělecké škole Václava Kálíka v Opavě vyučuje několik let hře na klavír a doprovází žáky při jejich vystoupeních a koncertech. Několik let byla členkou Pěveckého sdružení slezských učitelek v Opavě, kde byla také korepetitorkou.

Její hudební cítění napomáhá sborům k dosažení jejich úspěchů.

8 Rozhovory

8.1 Rozhovor s Jaromírem Lokajem

Rozhovor s Jaromírem Lokajem, sbormistrem DPS Jeřabinka proběhl v listopadu 2008 v Opavě.

1. Jak hodnotíte svoji dosavadní práci?

„Za období, co mám tu čest Jeřabinku vést, se udělal obrovský kus práce. Nazkoušely se, ale především pak koncertně provedly, desítky vokálních skladeb našich a světových hudebních skladatelů, úpravy lidových písní, spirituály, muzikály a další. Byly to stovky koncertů doma i v cizině a desítky zahraničních turné. Vznikla četná přátelství a partnerství mezi Jeřabinkou a domácími i zahraničními sbory. Vydáno bylo šest CD a jedna audiokazeta. Hlavně je to však práce s mladými lidmi. Nejvíce jsme hrdi na skutečnost, že za dobu naší spolupráce se sborem jsme dokázali podchytit a zaujmout stovky mladých lidí, kteří tak měli možnost poznat něco, co je obohatilo pro další život.“

2. Komu dle vašeho názoru patří největší poděkování za práci ve sboru?

„Především bych chtěl všem dětem poděkovat za práci, kterou dělají, za obrovské odřikání, které s sebou zpívání ve sboru přináší, za hodnoty, které vytvářejí a radost, kterou tím vším a nám dávají. Poděkování patří také rodičům, sponzorům a všem našim příznivcům a posluchačům. V neposlední řadě bych chtěl poděkovat mé ženě Janě, která má na dosažené kvalitě sboru lví podíl a bez níž by byl úspěch sboru sotva poloviční.“

3. *Je těžké udržet si kázeň při tak velkém počtu žáků? Jak řešíte kázeňské prohřešky?*

„Kázeňské přestupky řeším pouze slovním pokáráním. Větší či jiné tresty nepoužívám, zpěváci mi k tomu nedávají důvod. Chovají se většinou slušně a spořádaně.“

4. *Stává se, že děti na vás a vaše nápady reagují odmítavě a nesouhlasí s vašimi návrhy?*

„Ne.“

5. *Čím se v práci s dětmi ve sboru především řídíte?*

„Preferuji hlasovou výchovu a kulturu, kterou považuji za dominantní složku přípravy. Myslím, že každé dítě se dá naučit zpívat.“

6. *Kdo zajišťuje sborovou organizaci a finanční stránku sboru?*

„O celou organizaci, plánování vystoupení, vyřizování sborové korespondence a chod celého sboru se staráme s manželkou sami dva. Spolupracujeme také s rodiči dětí, kteří při nejrůznějších akcích vypomohou. Finanční podporu nám zajišťuje částečně ZUŠ, z části Magistrát města Opavy a také sponzoři.“

7. *Rok 2007 byl rokem jubilejním. Byl v něčem výjimečný?*

„Řeknu-li, že byl jako ty ostatní, bude to pravda. Řeknu-li, že byl výjimečný, skutečnost. Ono to pramení z prostého faktu a to, že Jeřabinka stále „jede“ naplno, stále vytváří hodnoty, kdy nerozlišujeme, zda se jedná o rok „normální“ či jubilejní. Konkrétně jsme však připomínku čtvrtstoletí své existence rozdělili do období celého roku. Úvodem roku Jarní koncert, prázdninovou účastí na Světovém sborovém festivalu dětských a mládež-

nických sborů v Japonsku, podzimní účastí na Slavnostním narozeninovém koncertu spojeným se křtem nového Vánočního CD a zimním zájezdem do Německa. Celý rok jsme zakončili Vánočními koncerty.“

8. V roce 2007 jste se sborem navštívil hudební festival v Japonsku. Jak vnímáte japonskou kulturu a hodnotíte japonské umění?

„Během pobytu v Japonsku jsem měl možnost seznámit se s japonským sborovým interpretačním uměním a mohu říci, že patří k absolutní světové špičce. Současná skladebná technika je velmi podobná té evropské, přestože velmi často využívá motivů a prvků z tradiční japonské hudby. Měl jsem to štěstí dokonce s celým sborem zhlédnout například i soubor starodávných japonských harfistek hrajících na japonské harfy zvané „koto“, soubor tradičních bubeníků, či malé okouzující tanečnice v kimonech. To vše ve mně zanechalo nezapomenutelné dojmy. Ovšem japonská kultura to není jen interpretační umění, ale také kimonové školy, origami, japonské písmo, obřad podávání a pití čaje, uctívání starých kulturních tradic, kde kultura samotná se prolíná s myšlenkovými a filozofickými proudy.“

9. Jaké máte plány do budoucna?

„V nejbližší době nás čekají tři Vánoční koncerty a v příštím roce se chystáme na zahraniční zájezd do Anglie, k partnerskému sboru, a také k účasti na celosvětovém festivalu pěvecké soutěže v Llangollenu ve Walesu, kde bude sbor soutěžit ve dvou kategoriích.“

10. Co byste popřál vy osobně Jeřabince do dalších let?

„Co popřát? Především zdraví, pohodu, mnoho dalších

úspěchů, krásné nové melodie, zajímavá setkání na cestách a v koncertních síních, nové přátele a dobro v srdci.“

8.2 Rozhovor s Janou Lokajovou

Rozhovor poskytla Jana Lokajová, korepetitorka sboru v listopadu 2008.

1. Jak probíhá vaše klavírní příprava do pěveckých zkoušek a na vystoupení?

„Mé dlouholeté zkušenosti s hrou na klavír mi umožňují hrát téměř „z listu“, a tak mi samotná příprava příliš času nezabírá. Již při výběru skladeb pro sbor, na kterém se podílím, hraje určitou roli i doprovod, který si vyzkouším a zhodnotím již předem. Proto nejsem případnou složitostí notového zápisu zaskočena.“

2. V čem si myslíte, že se děti z Jeřabinky odlišují od svých vrstevníků?

„Určitě mají práci navíc (pěvecké zkoušky, soustředění, hudební vystoupení, zahraniční zájezdy,..). Jsou také jinak vychovávány i vedeny ve svých rodinách. Určitě na ně výchovně působíme i my, a proto věřím, že z těchto dětí nikdy nevyrostou špatní lidé. Také si umí vyplnit svůj volný čas užitečnou prací. Děti jsou obohaceny o hudební zážitky i získávají určité zkušenosti a jsou citlivější ke svému okolí.“

3. Jak vzpomínáte na Vaše začátky, kdy jste převzala korepetici za Jarmilu Savickou? Bylo tehdy těžké „naskočit do rozjetého vlaku“?

„Těžké to nebylo. Děti si na mne zvykly bez problému a přijaly mne jako součást sboru. A já jsem problémy s klavírním doprovodem neměla, jelikož jsem již měla

s korepeticí zkušenosti.“

4. Domníváte se, že děti zpívají raději písně s klavírem nebo bez něj? Proč tak usuzujete?

„Mladší děti zpívají raději s klavírem. Také jde i o podporu – klavír jim pomáhá při udržení melodie, intonace, rytmu a jejich jednohlasý zpěv je tak oživen pestrým klavírním doprovodem. Starší děti umí zpívat stejně dobře jak s klavírním doprovodem, tak i bez něj, vícehlas je pěvecky barevnější, a proto není potřeba tak častého klavírního doprovodu. Záleží však na konkrétní skladbě, která je právě zpívána.“

5. Jakou funkci zastáváte ve sboru mimo hry na klavír?

„Ve sboru nejsou rozděleny „funkce“. S Jaromírem (manželem) neustále vzájemně spolupracujeme a komunikujeme. Většina věcí se řeší a dělá společně, téměř rovnocenným dílem. Některé jiné sbory mají své asistenty a pomocníky, a tak se sbormistři věnují výhradně jen zpěvu. Pokud mám ale říci, co jiného kromě doprovodu zastávám, pak to je funkce hlasové poradkyně. Mimo to se podílím na přípravě notových materiálů, organizaci a zajišťování nejrůznějších aktivit sboru.“

8.3 Rozhovor s členkou sboru

Dne 6.11.2008 poskytla odpovědi na mé otázky Petra Valentová, současná a dlouholetá sboristka.

1. Jak dlouho se zpěvu věnuješ?

„Zpívám od malička, ale zpěvu jsem se začala plně věnovat od svých jedenácti let. Zúčastnila jsem se tehdy konkurzu do pěveckého sboru. Začínala jsem v Ostružince a

poté jsem přešla do Jeřabinky, ve které zpívám již deset let."

2. V čem tě osobně zpěv a působení ve sboru obohacuje?

„Především velmi ráda zpívám a mohu se tak účastnit domácích i zahraničních koncertů a zájezdů. Pro mne je působení ve sboru cennou zkušeností, díky ní můžu poznávat kulturu a hudební a uměleckou úroveň sborů v jiných zemích."

3. Chtěla by ses zpěvu věnovat i v budoucnu, třeba jako profesionál?

„Zpívání bych se chtěla věnovat i nadále. Vzhledem ke svému současnému studiu na pedagogické škole se zpěvu s dětmi v budoucnu určitě věnovat budu, ale o sólové profesionální dráze neuvažuji."

4. Co ti zpívání dalo? A naopak -o co myslíš, že myslíš, že jsi byla kvůli zpívání ochuzena?

„Zpíváním jsem se seznámila se spoustou kamarádek nejen na zkouškách, ale i při letních soustředěních. Pod vedením manželů Lokajových jsme dosáhli mnoha titulů a ocenění, a to především při zahraničních zájezdech. Ochuzena jsem nebyla vůbec o nic, naopak zažívám mnoho legrace, mám spoustu zážitků, a to i přes časovou náročnost zkoušek."

5. Co pro tebe bylo či stále je největším zážitkem?

„Největšími zážitky jsou pro mě zahraniční zájezdy. Málokomu se podaří poznat tolik zemí. Se sborem jsem se podívala do Holandska, Německa, Anglie, Francie, USA, ale největším zážitkem byla cesta do Japonska."

6. *Přemýšlela jsi někdy o ukončení svého působení ve sboru? Pokud ano, z jakého důvodu?*

„Nikdy jsem neměla potřebu ukončit působení ve sboru. Neměla jsem k tomu žádný důvod ani negativní zážitek. Naopak. Teď, když kvůli studiu nemám téměř na sbor čas, a měla bych proto o ukončení působení ve sboru uvažovat, nechci.“

7. *Existuje něco, čeho se při pěveckých zkouškách bojíš?*

„Bojím se toho, že zazpívám něco falešně. Že se zkrátka nestrefím do tónu.“

8. *Panuje mezi členy Jeřabinky přátelská atmosféra nebo rivalita, pomluvy a napětí ?*

„Sbor je rozdělený na skupinky, které se spolu baví více či méně. Avšak rozhodně bych nemluvila o rivalitě. Vzájemně si pomáháme a vycházíme si vstříc. Zahraniční zájezdy jsou pro nás velkou zkouškou přátelství.“

9. *Líbí se ti písně, které zpíváte? Chtěla bys repertoár sboru obměnit?*

„Písně, které zpíváme se mi vesměs líbí, jinak bych do sboru nechodila, ale i přesto bych chtěla repertoár obměnit. Nebo alespoň dokončit písně, které se zpívat začaly a nedokončily. Kvůli každoročnímu příchodu nováčků se stále točíme kolem těch stejných písní.“

10. *Míváš před koncerty trému? Jak si s ní poradíš?*

„Trému občas mívám, ale nijak se s ní nevyrovnávám. Jde jen o zkušenost. Dříve se mi při koncertních vystoupeních třásla strachem i sborová mašle u krku, v dnešní době však už koncerty беру „profesionálněji“ a trému nevnímám.“

11. Je Jaromír Lokaj jako sbormistr přísný?

„Myslím si, že dnes už je pan sbormistr ve všech ohledech mírnější. Ale bylo hůře. Když jsem začínala se sborovým zpěvem, tak jsem musela jako nováček sedět v předních řadách a měla jsem vždy strach z každé zkoušky, kdy na nás sbormistr pouštěl hrůzu. Všechny písničky jsme jako noví členové museli znát do určité časové lhůty nazpaměť.“

12. Jak hodnotíš práci pana sbormistra?

„Až s odstupem času dokáží ocenit svědomitost a náročnost práce sbormistra, díky němuž bychom určitě nedosáhli tolika ocenění a nedostali bychom se na takovou úroveň.“

Závěr

Téma mé diplomové práce zní „Dětský pěvecký sbor Jeřabinka“. Vybrala jsem si ho na katedře hudební výchovy proto, jelikož bych se chtěla v budoucnu věnovat hudbě více, než jen v hodinách hudebních výchovy na základní škole. Jako budoucí učitelka bych ráda na škole, v níž budu učit, vedla hudební kroužek.

Dalším podnětem ke zpracování tohoto tématu byl blízký vztah k DPS Jeřabinka, jehož členkou jsem byla od svých devíti let. Byla to léta, která mne ovlivnila na celý život. Naučila jsem se oddělit zábavu od práce, vnímat hudbu v celé její šíři, rozlišovat podstatné věci od méně podstatných, podřídít se autoritě i kolektivu. Také jsem se naučila nejen hudbu dávat, ale i přijímat, poslouchat ji a hodnotit. Mimo to jsem poznala spoustu lidí, kteří smýšleli podobně jako já a stali se mými přáteli. Do života jsem si odnesla mnoho i díky sbormistru Jaromíru Lokajovi, který dokázal skloubit vážnost i lehkost, práci se zábavou a přivedl mě na myšlenku, že stálo za to, věnovat se hudbě hlouběji.

Psaní této práce bylo pro mne přínosné v tom, že jsem dostala možnost poznat způsob vedení sboru, průběh sborových zkoušek, příprav na vystoupení, dále i to, jakým způsobem se dají zaujmout žáci, podnítit jejich rozvoj, vytvořit přátelskou atmosféru a pracovní náladu. Děti, které sborové studio navštěvují jsou ve věku od čtyř let a až po dospělost a díky tomu jsem mohla vidět široké spektrum věkových odlišností, individualit žáků, porovnat jejich pěvecké výkony, vývoj hlasů i způsob chování.

Podařilo se mi zachytit vše, co jsem si vytýčila za cíl, díky neustálé spolupráci se sborem a sbormistrem, která mi také pomohla doplnit nejasnosti a porozumět náročné úloze a obětavosti dirigenta vůči sboru.

Rozhovory, pozorování a vlastní zkušenost odráží skutečnost, že děti ve sboru zpívají velice rády, nejsou k činnosti nuceni a práce ve sboru si váží. A to je určitě hlavní cíl každého sbormistra.

Sbor se stal nepostradatelnou součástí kulturního života města Opavy a má za sebou velký kus práce. Jeřabinka svým působením oslovuje každou generaci.

Dětské sborové studio si vychovává mladé zpěváky, kteří tak navazují na tradici sboru. A proto věřím, že sbor Jeřabinka bude ve své činnosti i nadále pokračovat a stále reprezentovat město Opavu, region i celou ČR.

Budu potěšena, pokud se má diplomová práce stane součástí záznamů o činnosti sboru a bude přínosem pro děti, sbor i budoucí generace.

Prameny a použitá literatura

1. JIRÁSEK, Z., VOJTAL, P., MEDKOVÁ, M.: *Kniha o Opavě*. Opava: Statutární město Opava, 2000. 160 s.
2. KAČÍREK, M.: *Programový tisk vydaný k VII.ročníku mezinárodního festivalu duchovní hudby OPAVA 2005*. Opava: Umělecká agentura Karel Kostera, 2000, 32 s.
3. LÝSEK, F.: *Dětský sborový zpěv*. Praha: SPN, 1958. 98 s.
4. LÝSEK, F.: *Metodika hudební výchovy v 1. – 5. ročníku základní školy*. Praha: SPN, 1977. 199 s. ISBN 14-416-77.
5. LÝSEK, F.: *Život s dětským pěveckým sborem*. Ostrava: Profil, 1990. 89 s. ISBN 859-25-03.
6. SCHENKOVÁ, M., DĚDKOVÁ, L., URBANEC, J.: *Slezsko*. Opava: Matice slezská, 1992. 288 s.
7. STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA, *Toulky Opavskem*. Opava: Statutární město Opava, 2006. 24 s.
8. SYNEK, J.: *Vybrané kapitoly z didaktiky hudební výchovy I*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. 63 s. ISBN 80-244-0964-X.
9. VRCHOTOVÁ – PÁTOVÁ, J.: *Sborový zpěv*. Praha: ÚKVČ, 1986. 95 s.

10. Vydavatel: Magistrát města Opavy, měsíčník Hláska, 1999 (I. – XII.).
11. *80 let Základní umělecké školy Václava Kálíka v Opavě*, Opava, 2004, 31 s.
12. Kroniky sboru Jeřabinka a propagační materiály sboru.
13. Konzultace a rozhovory se sbormistrem a členy sboru.
14. DPS Jeřabinka 2008 |on-line|. Březen 2008 |cit. 3. 4. 2008|. Dostupné na www: <http://www.jerabinka.opava.cz>
15. MgA. Jaromír Lokaj 2008 |on-line|. Duben 2008 |cit. 20.3.2008|. Dostupné na www: http://www.kraj-moravskoslezsky.cz/sk_127.html

Seznam příloh

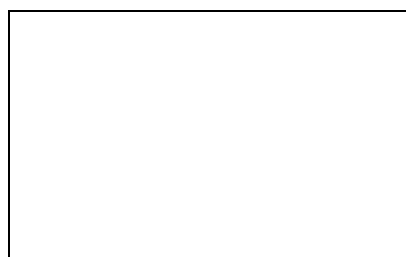
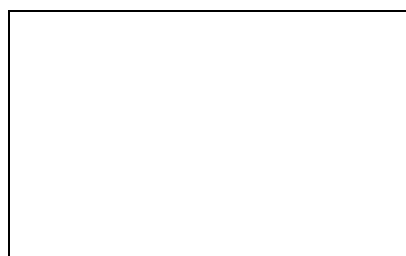
1. Mapa ČR, znak, logo statutárního města Opavy a pozvánky-plakáty na opavské festivaly
2. Opava ve fotografiích:
Slezské divadlo, Minoritský klášter, kostel sv. Vojtěcha, Základní umělecká škola Václava Kálíka
3. Společné fotografie sborů: Malinka, Ostružinka a Jeřabinka
4. Fotografie DPS Jeřabinka z roku 1994, 1998 a 2007
5. Ukázka povinné soutěžní skladby: Pueri concinite
6. Japonská skladba: Aizu-Bandai-San
7. Sborová lidová píseň: Jede šohaj
8. Notový zápis koledy: Něsemy vam tu novinu
9. Obaly CD:
 - „Čas radosti, veselosti“, vydaného v roce 1998
 - „Dětské sborové studio Jeřabinka“, vydaného v roce 2002
10. Programové pozvánky ze slavnostních koncertů:
 - z Německa (Mönchenglabach), rok 1994
 - z Anglie(Kingsbridbe), rok 1997
 - z Francie(Guipavas), rok 2002
 - z Německa (Mnichov), rok 2002
11. Program Jarního koncertu v květnu 2004

12. Jeřabinka při setkáních s populárními osobnostmi
(Eva Vejmělková, Alexandr Hemala, Pavel Zedníček,
hudební skupina V.I.P., Monika Žídková)
13. Divadelní pořad Narodil se Kristus Pán
14. Hodnocení poroty z festivalu „Tamperský slavík“ ve
Finsku roku 1999
15. Fotografie ze zájezdu ve Francii roku 2006
16. Fotografie ze zájezdu v Japonsku roku 2007
17. Hamamatsu World Youth Choral Festival 2007
18. Sborová fotografie s jmenným seznamem dětí

Příloha č. 1

Příloha č. 2

Příloha č.3

Příloha č. 4

Příloha č. 5

PUERI CONCINITE

Jakob Gallus

Pu - e - ri concin - te, con-ci - ni - te, con-ci - ni - te, pu - e - ri, con - ci - ni - te, ri, con - ci - ni - te, na-to re-gi psal - li - na-to re-gi psal - li - te, psal - na-to re-gi psal

te, pi-a vo-co di-ci-te, pi-a

- li-te, pi-a vo-co di-ci-te, pi-a

- li-te, pi-a vo-co di-ci-te, pi-a

- li-te, pi-a vo-co di-ci-te, pi-a

vo-co di-ci-te, pi-a vo-ca di-ci-te, ap-

vo-co di-ci-te, pi-a vo-co di-ci-te,

vo-co di-ci-te, pi-a vo-co di-ci-te,

vo-co di-ci-te, pi-a vo-co di-ci-te

paruit, ap-paru-it, ap-paruit, apparu-it, quem

appa-ruit, apparuit, appa-ru-it, apparuit, quem

appa-ru-it, apparuit, appa-ruit, quem

ap-paru-it, ap-paruit, quem

G dol + piano

APPA RUIT APPARUIT QUEM

会津磐梯山

The Volcano of Aizu Bandaizan
Japanese Folksong of Fukushima Prefecture

Arranged by
Hiroshi Ishimaru

Allegretto giocoso

5

p

chi ri shan, chi ri shan, chi ri chi tsun shan, chi ri shan, chi ri shan, chi ri chi tsun

p

9

mp cresc.

shan chi ri shan chi ri shan chi ri chi tsun shan chi ri shan chi ri shan chi ri chi tsun

mp cresc.

13 *mf* *cresc.*

shan chi ri shan chi ri shan chi ri chi tsun shan chi ri shan chi ri shan chi ri chi tsun

mf *cresc.*

mf *cresc.* *sf* *sf* *sf*

17 *ff* *mf* >

shan | - - - - - yaa

ff *mf* >

sf *ff* *mf* *sf*

22

1. A - i - zu Ban-dai-san wa ta - ka - ra no
 2. Hi - ga - shi - ya - ma ka - ra hi - ni - chi no
 3. Ya - gu - ra - da - i - ko no o - to ki - ku

sf *sf*

27

ya - ma - yo
ta - yo - ri
ta - bi ni

sf *sf*

31

Sa - sa ni ko - ga - ne ga e - ma - ta
yu - ka - za na - ru - ma i e - ma - ta
Ne - mu - i me mo a - ku e - ma - ta

sf *sf* *mf*

35

na - ri - sa - ga - ru
ka - o - mi - se - ni
ki mo i - sa - mu

to Φ 1. *ff*

chi ri shan chi ri

to Φ 1. *ff*

40

shan chi ri chi tsun shan chi ri shan chi ri shan chi ri chi tsun shan

mf

sf

45

2.

p sub.

D. S.

D. S.

D. S.

49

⊕ CODA

O - ha - ra Sho - su - ke - san nan - de shin - sho tsu - bu - shi - ta?

sf

53

A - sa - ne a - sa - za - ke a - sa - yu ga dai - su - ki - de,

57

Son - de shin - sho tsu - bu-shi-ta. A mot - to-mo-da mot - to-mo-da!

61 Allargando molto

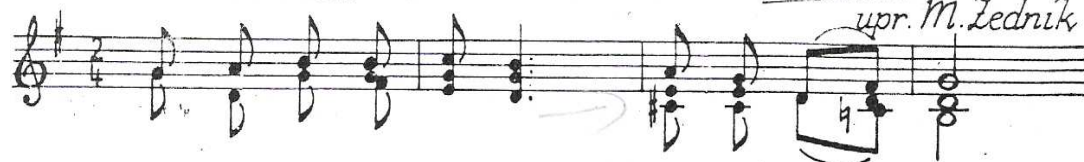
chi ri shan chi ri shan chi ri chi tsun shan

Příloha č. 7

Jede šohaj

(slovácká)

Mírně

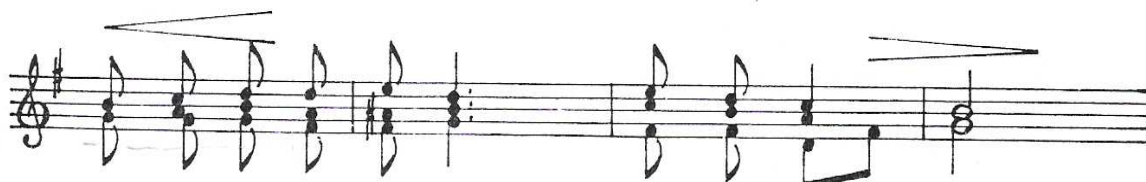

upr. M. Jedník

(mf) 1. Je - de šo - haj je - de, od mě - ste - čka.

(p) 2. Už sa to ra - ňú - čko ro - ze - dni - vá.

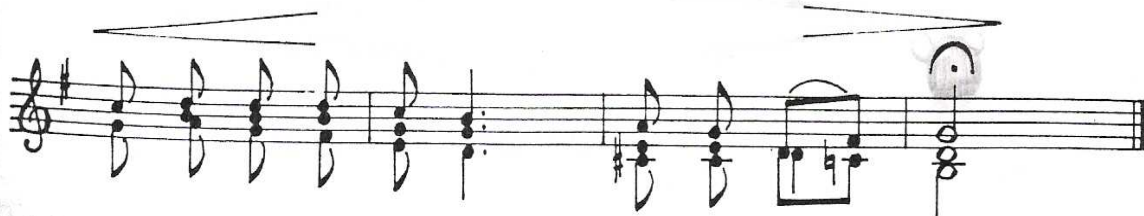
(f) 3. Běž - te za ním za - vrít, má ma - ti - čko.

1. Je - de šo - haj je - de, od mě - ste - čka.

2. Už sa to ra - ňú - čko, ro - ze - dni - vá,

3. Bež - te za ním za - vrít, má ma - ti - čko,

(p) 1. Užal mně on můj kli - ček od sr - de - čka.

(p) 2. už sa ten šo - ha - jek preč od - bí - rá.

(p) 3. mňa by roz - bo - le - lo mé sr - de - čko.

Příloha č. 8

NĚSEMY VAM TU NOVINU.

Za Štrambarka
Dátský (ženský) sbor
H. Vladimír Studnička

Kolada

Moderato ♩ = 120 - 126

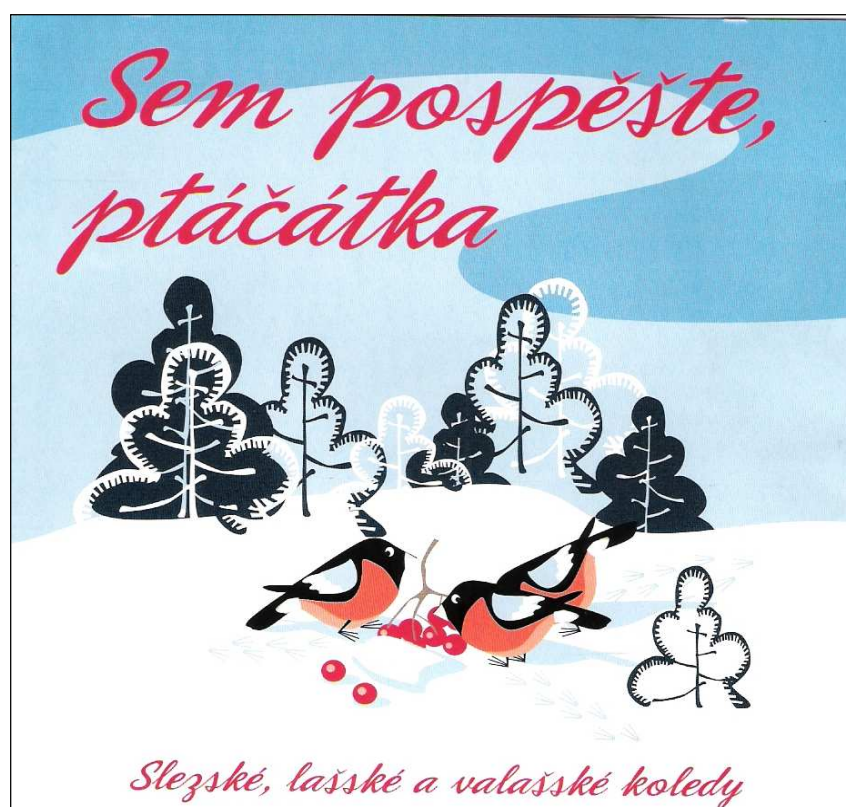
1. NĚ-se-my vam tu ho-vi-nu, daj Panbu šťa-stnu
2. Po-ro-di-la ho v Ba-tla-mě, le-ží tam v chla-vě
3. Ja-ko kaž-da šťa-stna mat-ka, mi-lý-je svo-je

ho-di-nu, a je to ta-ka no-vi-na,
na sa-ně, plančič-ka-ma o-vi-nu-la,
di-tat-ka, i taká ta Pan-na čis-tá,

po-ro-di-la Pan-na sy-na.
do jas-li-ček po-lo-ží-la.
mi-lo-va-la Ja-zu Kris-ta.

Průvodním ženský sbor může zpívat o tón níž v g moll, nebo 2. sloky v g moll a 3. přehodnocením 2. stupně (a) na f, zvýšit do a moll.
Sloky nebo jejich části možno dynamicky odlišit, v závěru zvl. 3. sloky uplatnit přiměřené rit.

Příloha č. 9

Příloha č. 10

MGV
Liederkrantz 1867 Neuwerk
Meisterchor

**Festliches
Weihnachts-Konzert**
am Sonntag, dem 18. Dezember 1994, um 15,30 Uhr
in der Pfarrkirche Herz-Jesu, Mönchengladbach-Bettrath

Mitwirkende:
Kinderchor "Jerabinka" Opava/Tschechien
Klavier: Jarmila Pencik
Leitung: Jaromir Lokaj
Kammerorchester der Niederrh. Symphoniker
MGV "Liederkrantz" 1867 Neuwerk
Klavier: H. J. Reichelt
Gesamtleitung: Edi Riethmacher

JERABINKA
Choeur d'enfants tchèque
Direction : Jaromir Lokaj
Piano : Jana Drastichova

Programme du concert
ALIZE GUIPAVAS 14.10.2002

The Stanborough Chorus
presents
Jeřábinka
at
**ST EDMUND'S CHURCH
KINGSBRIDGE**
Monday October 30th
7.30 p.m.
**A Czech
Youth Choir**
Tickets £2 available from the
Halifax Building Society or at the door

Landeshauptstadt
München
**Schul- und
Kulturreferat**

Donnerstag
13.06.2002, 19.00 Uhr
Aula, Willi-Graf-Gymnasium
Borschtallee 26

Konzert
Kinder-, Jugendchor und Orchester

Kinderchor Jeřábinka
Ltg.: Jaromir Lokaj
Grundmusikschule Opava

Jugendchor VIVA VOCE
Ltg.: Margarita Burkhart

Junges Orchester
Ltg. Karl-Wilhelm Agatsy
Städt. Sing- und Musikschule
München

Eintritt frei!

Städtische Sing –
und Musikschule

Příloha č. 11

Program

1. Dětský pěvecký sbor Malinka (1. přípravné oddělení)

Iron J. Urks	Proč ?
M. Hájků	Žába
R. Hrček	Kapy, kap
M. Petráš	Máminy oči
J. Růžek	Okáč
V. Bláha	Tanec

2. Dětský pěvecký sbor Ostružinka (2. přípravné oddělení)

Z. Zahradník	„Sluníčko vychází“ – malá suite lidových písní pro dětský sbor a klavír (výběr) Sluníčko vychází Posekali máje Dybych já věděla V tom našem sádečku <i>sólo zpívají Marie Kroutilová a Kristýna Pravdová</i>
V. Neumann	Moderato
J. Slimáček	Mlsná muška <i>sólo zpívá Kristýna Pravdová</i>
E. Hradecký	Mléčná dráha
V. Trojan	Pochod písmenek

3. Dětský pěvecký sbor Jeřabinka (hlavní sbor)

V. Kálík	Trpaslík Smíšek
Z. Lukáš	„Škádlivky“ žertovné dívčí písně z Čech pro ženský sbor a capella
M. Raichl	Přeštický panenky <i>sólo zpívají Lenka Jakubcová a Lucie Sporková</i>
F. Škvor	Mila moja „Písně pro dětský sbor“ lidové texty: zápis K. J. Erben (výběr) Konečná smrt Podivný kostel Slepička <i>sólo zpívají Adéla Jakubcová a Vendula Trunčíková</i>
J. Ježek	David a Goliáš

Programem provázejí	Jolana Kaniová a Blanka Pravdová
Klavír	Jana Lokajová
Umělecký vedoucí a sbormistr	Jaromír L O K A J

Příloha č. 12

Slezské divadlo v Opavě uvádí vánoční pořad

Narodil se Kristus Pán

Z Jana Kopeckého Komedie o hvězdě, Příběhů z Bible a ze středověkých versovaných textů vybral a upravil Jaromír Polčík

Režie Bedřich Jansa

Účinkují:

opavský dětský pěvecký sbor Jeřábinka Základní umělecké školy Václava Kálíka - dirigent Jaromír Lokaj

*děti z baletní školy Slezského divadla v choreografii
Violety Makešové-Tomaníkové*

členové činohry Slezského divadla:

<i>Vopovědník</i>	-----	<i>Drahomír Ožana</i>
<i>Ponocný</i>	-----	<i>Jaroslav Podbiera</i>
<i>Soused</i>	-----	<i>Jaroslav Podbiera</i>
<i>Maria</i>	-----	<i>Hana Placandová</i>
<i>Josef</i>	-----	<i>František Štěpán</i>
<i>Bartoš</i>	-----	<i>Marek Kunc</i>
<i>Matouš pastýři</i>	-----	<i>Petr Klimeš</i>
<i>Klíma</i>	-----	<i>Petr Hofmann</i>
<i>Anděl</i>	-----	<i>Lenka Waclawiecová</i>

Na varhany hraje a doprovází Jarmila Pěncíková.

První představení v pondělí 5. prosince 1994 v 16 hodin

Příloha č. 14

LLANGOLLEN INTERNATIONAL
MUSICAL EISTEDDFOD
19 97

ADJUDICATION FORM

Competition No. 5 for Children's Choirs

Name of Competitor Jerabinka, Opava, Czech Republic.

MARKS (a)	82	(b)	83	(c)	TOTAL	165
-----------	----	-----	----	-----	-------	-----

Vrt sa, Devca - arr Oldrich Halma

This was a simple strophic piece sung with beautiful sound, precise articulation of the text, and an exhilarating sense of rhythmic movement. The sound is full, free, well focussed and beautifully supported. We would have liked more contrast and expressiveness in the various verses.

Quam Pulchra es - Zdenek Lukas

The sound is lovely and appropriate for the text. The singing is expressive and often nicely understated. The overall effect is of very proficient and pleasing singing. We felt, however, that neither piece was performed with the necessary projection of excitement. An excellent choir, but a somewhat pedestrian performance.

Příloha č. 15

Пříloha č. 16

政令指定都市移行記念

浜松世界青少年合唱祭'07

Hamamatsu World Youth Choral Festival '07

2007年 8月3日(金) 4日(土) 5日(日)

飛躍する浜松の街にひろがるハーモニー。

2007 August 8 Fri.

3 交流コンサート
市内4会場【なゆた・浜北ホール】【天竜王生ホール】【ミケ日文化ホール】【雄踏文化センター】
開演13:00～ 【入場無料】

Sat.

4 合唱セミナー
【アクティシティ浜松研修交流センター音楽工房ホール】 開演10:00～ 【全席自由:一般1,000円・学生500円】

まちかどコンサート
【フォルテガーデン】 開演13:00～ 【入場無料】

5 歓迎式&ウェルカムイベント
【アクティシティ浜松中ホール】 開演17:00～ 【入場無料】

Sun.

5 メインコンサート
【アクティシティ浜松大ホール】 開演10:00～ 【全席自由:一般2,000円・学生500円】

※上記の内容は変更する場合がございますのでご了承ください。

5～6年に一度開催される世界青少年合唱祭。世界各国からのゲストと、国内の合唱団体が奏でるハーモニーが、音楽のまち浜松でさわやかにそして高らかにこだまします。

出演団体(予定): 海外合唱団体7団体、国内優秀合唱団体2団体、浜松市内合唱団体、浜松市内小中学校及び高等学校、その他市内音楽文化団体

主催 浜松市・浜松市教育委員会 (財)浜松市文化振興財団 (財)浜松観光コンベンションビューロー

共催 (財)浜松国際交流協会

協賛 ヤマハ(株) (株)JTB中部

後援 外務省、文化庁、静岡県、静岡県教育委員会、ノルウェー王国大使館、ポーランド共和国大使館、中華人民共和国大使館、チェコ共和国大使館、ハンガリー共和国大使館、ロシア連邦大使館、(社)全日本合唱連盟、静岡県合唱連盟、浜松合唱連盟、浜松市合唱連盟、NHK浜松支局、静岡新聞社・静岡放送、中日新聞東海本社、K-MIX(静岡エフエム放送(株))、FM Haro(浜松エフエム放送(株))

一般発売 2007年6月9日(土)より 浜松市内プレイガイド及び全国チケットぴあ取扱店 TEL.0570-02-9999 [Pコード260-548]

お問い合わせ先: (財)浜松市文化振興財団文化育成課 〒430-7790 浜松市中区板屋町111-1 TEL.053-451-1151 FAX.053-451-1123 URL <http://www.hcf.or.jp/>

友の会 先行予約 6/2(土)11:00～

浜松世界青少年合唱祭'07

Hamamatsu World Youth Choral Festival '07

Jeřábinka / Czech

フリガナ レイブラウナー レニカ

Name Reichlová Lenka

Příloha č. 18

1.řada zleva: Jana Lokajová, Alena Otýpková, Lucie Kasáčková, Aneta Šustrová, Jan Kubín, Lenka Pavelcová, Lenka Husková, Zuzana Zábelová, Alžběta Cetlová, Klára Grossová, Eliška Lukešová, Isabel Marešová, Lucie Křešťanová, **Jaromír Lokaj**

2.řada zleva: Markéta Nováková, Veronika Poledníková, Natálie Černá, Dominika Molnářová, Tereza Hromadová, Alena Tancíková, Valentýna Macková, Sylvie Bašusová, Kateřina Kubesová, Iveta Ševčíková, Karel Vaněk, Karolína Onderková, Veronika Balnarová, Vendula Halfarová

3.řada zleva: Kateřina Volná, Vladimíra Kubesová, Klára Škrobánková, Adéla Jakubcová, Lýdie Ambrosová, Nina Urbánková, Hana Vondráčková, Kateřina Benková, Tereza Furchová, Ivana Chalupová, Magdalena Kaczurová, Eva Adamíková, Martina Seidlová

4.řada zleva: Hana Sindlerová, Michal Kuča, Lenka Jakubcová, Kateřina Gasmanová, Anna Čermáková, Petra Valentová, Eva Beilová, Eliška Adamíková, Táňa Sindlářová, Markéta Bílková, Sabina Rychtová, Lenka Tobíková, Lenka Reichlová, Vendula Trunčíková

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Lenka Reichlová
Katedra:	Hudební výchovy
Vedoucí práce:	Mgr. Marie Horáková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2009

Název práce:	DĚTSKÝ PĚVECKÝ SBOR JEŘABINKA
Název v angličtině:	THE CHILDREN´S CHOIR „JEŘABINKA“
Anotace práce:	PRÁCE OBSAHUJE ČINNOST DĚTSKÉHO PĚVECKÉHO SBORU JEŘABINKA OD JEHO ZALOŽENÍ PO SOUČASNOST, INFORMACE O MĚSTĚ OPAVĚ A ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLE VÁCLAVA KÁLIKA V OPAVĚ.
Klíčová slova:	DĚTSKÝ PĚVECKÝ SBOR, SBORMISTR, ZPĚV, ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA, OPAVA
Anotace v angličtině:	THIS THESIS DEALS WITH ALL ACTIVITIES OF THE CHILDREN ´S CHOIR „JEŘABINKA“ FROM ITS BEGINNING TILL NOWADAYS. IT ALSO GIVES ATTENTION TO THE CITY OF OPAVA, ITS CULTURAL LIFE AND THE PRIMARY ART SCHOOL OF VÁCLAV KÁLIK IN OPAVA.
Klíčová slova v angličtině:	CHILDREN ´S CHOIR, CHOIR MASTER, CHOIR SINGING, PRIMARY ART SCHOOL, OPAVA
Přílohy vázané v práci:	18
Rozsah práce:	75
Jazyk práce:	ČESKÝ